

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญการตรวจเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ทองแผ่ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สวายุทธิ์ เสรียม อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. ดร. ทรงศรี ตุ่นทอง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ดร. นารีรัตน์ สุวรรณวาริ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุปผา ทิพย์สภาพกุล อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข

แบบประเมินชุดการเรียนรู้

1. แบบประเมินชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง: ให้ท่านพิจารณาว่าชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดนี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่านโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "คะแนนการพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน

- +1 = แน่ใจว่าชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
 0 = ไม่แน่ใจว่าชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
 -1 = แน่ใจว่าชุดการเรียนรู้ไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ

รายงานการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. ความเหมาะสมและสอดคล้องของคำนำ				
2. ความเหมาะสมและสอดคล้องของวัตถุประสงค์				
3. ความเหมาะสมและสอดคล้องของคำชี้แจง				
4. ความเหมาะสมและสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้				
4.1 ความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม				
4.2 ความเหมาะสมและสอดคล้องกับใบความรู้				
4.3 ความเหมาะสมและสอดคล้องกับใบงาน				
5. เนื้อหา				
5.1 ความเหมาะสมและสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์				
5.2 ความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน				
5.3 การจัดลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอน				

รายงานการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
6. สื่อและกิจกรรมในชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา				
7. สื่อวีดิทัศน์และสื่อ Power Point ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับสภาพของชุดการเรียนรู้				
8. ชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน				
9. การวัดผลประเมินผล มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์				
10. เป็นชุดการเรียนรู้ ที่สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

2. แบบประเมินแบบวัดเจตคติต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยคำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง: ให้ท่านพิจารณาว่าแบบวัดเจตคติต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ชุดนี้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการ
พิจารณาของท่านโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “คะแนนการพิจารณา” ตามความคิดเห็น
ของท่าน

- +1 = แนใจว่าชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
0 = ไม่น่าใจว่าชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ
-1 = แนใจว่าชุดการเรียนรู้ไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่างๆ

รายงานการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. นักเรียนต้องการที่จะอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ให้อยู่ในสภาพที่ดีอย่างยั่งยืน				
2. นักเรียนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์อย่างจริงจัง				
3. นักเรียนเห็นคุณค่าและมีความภาคภูมิใจที่จะดูแลและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์				
4. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์				
5. การเรียนเรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ทำให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น				
6. เรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์เป็นเรื่องที่เรียนแล้วเข้าใจยาก				
7. การที่นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์จริงทำให้รู้สึกอยากที่จะอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของตน				

รายงานการประเมิน	คะแนนการพิจารณา			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
8. การทำลายทรัพยากรธรรมชาติทำให้แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ลดลง				
9. การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเองทำให้นักเรียนสามารถเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่นได้				
10. การใช้สื่อประสมประเภทภาพและเสียงทำให้นักเรียนเข้าใจที่มาของแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆในจังหวัดนครสวรรค์ได้				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ค
การวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตาราง 6 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่ง
 ในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความ สอดคล้อง	แปลผล
1	ความเหมาะสมและสอดคล้องของคำนำ	1.00	เหมาะสม
2	ความเหมาะสมและสอดคล้องของวัตถุประสงค์	1.00	เหมาะสม
3	ความเหมาะสมและสอดคล้องของคำชี้แจง	1.00	เหมาะสม
4	ความเหมาะสมและสอดคล้องของแผนการจัดการ เรียนรู้	1.00	เหมาะสม
	4.1 ความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม		
	4.2 ความเหมาะสมและสอดคล้องกับใบความรู้		
	4.3 ความเหมาะสมและสอดคล้องกับใบงาน		
5	เนื้อหา	1.00	เหมาะสม
	5.1 ความเหมาะสมและสอดคล้องของเนื้อหากับ จุดประสงค์		
	5.2 ความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการ เรียนการสอน		
	5.3 การจัดลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง เป็นไป ตามลำดับขั้นตอน		
6	สื่อและกิจกรรมในชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับ เนื้อหา	1.00	เหมาะสม
7	สื่อวีดิทัศน์และสื่อ Power Point ที่ใช้ประกอบการจัด กิจกรรมในชุดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับสภาพ ของชุดการเรียนรู้	1.00	เหมาะสม
8	ชุดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
9	การวัดผลประเมินผล มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและ จุดประสงค์	1.00	เหมาะสม
10	เป็นชุดการเรียนรู้ ที่สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนได้	1.00	เหมาะสม

ตาราง 7 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อที่	ความชัดเจนถูกต้องของคำถามและตัวเลือก					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8
2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8
4	+1	0	+1	+1	0	3	0.6
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
6	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8
7	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
8	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
ค่าเฉลี่ย	0.90	0.80	0.90	0.70	0.70	41	0.80

ข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.80 ถือได้ว่าสามารถนำไปใช้ได้

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ที่ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการ
อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 ข้อ

คนที่	ข้อที่										รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	4	5	4	5	5	4	5	5	3	5	45
2	5	4	5	3	5	3	5	5	4	5	44
3	4	5	5	4	5	4	5	4	5	5	46
4	4	5	4	5	4	5	4	4	4	5	44
5	4	5	4	5	5	5	4	5	4	4	45
6	4	5	4	3	4	5	4	5	4	5	43
7	4	5	4	5	3	4	3	5	5	5	43
8	4	3	4	5	5	4	5	5	5	4	44
9	3	4	5	4	4	4	5	4	4	5	42
10	4	5	4	5	5	4	4	5	4	4	44
11	4	4	5	4	4	5	3	5	4	5	43
12	4	4	5	4	5	4	5	4	5	5	45
13	4	3	4	5	5	4	5	5	4	4	43
14	3	4	5	4	4	5	4	5	5	5	44
15	4	4	5	4	5	4	5	4	4	5	44
16	4	5	4	4	4	3	4	4	4	5	41
17	4	5	4	5	5	4	5	5	4	4	45
18	3	4	5	4	5	4	5	5	5	5	45
19	4	3	5	4	5	4	5	4	5	5	44
20	3	5	4	5	4	3	4	5	4	5	42
21	4	5	4	5	5	4	4	5	5	4	45
22	4	5	4	5	5	4	5	5	4	4	45
23	5	4	5	4	3	4	5	4	3	5	42
24	4	4	5	4	5	4	5	4	4	5	44
25	4	5	4	3	4	5	3	4	4	4	40

ตาราง 8 (ต่อ)

คนที่	ข้อที่										รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
26	4	5	4	4	5	4	4	5	5	4	44
27	5	4	5	4	5	4	5	4	4	5	45
28	4	5	4	3	4	5	4	4	5	5	43
29	5	4	4	5	5	4	5	5	4	4	45
30	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	42
31	4	3	5	3	5	4	4	4	4	5	41
32	4	5	4	4	5	4	5	4	3	4	42
33	5	4	4	5	4	3	4	5	5	5	44
34	4	5	4	5	5	4	5	5	4	4	45
35	4	4	5	4	4	4	5	4	5	5	44
36	4	5	4	5	3	4	5	3	3	5	41
37	3	3	4	5	5	5	3	4	5	4	41
38	5	4	4	5	4	5	4	5	3	4	43
S_i^2	0.32	0.5	0.25	0.49	0.42	0.33	0.47	0.31	0.44	0.25	-
$\sum S_i^2$	3.78										-
S_i^2	-										2.20

จากตาราง แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach) (วโร เฟิงสวัสดิ์, 2551, หน้า 259 - 260)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

แทนค่า

$$= \frac{10}{10-1} \left[1 - \frac{3.78}{2.20} \right]$$

$$= \frac{10}{9} [1 - 1.71]$$

$$= 1.11 \times 0.71$$

$$= 0.78$$

จากการคำนวณ พบว่า แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78 ซึ่งสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวใน
จังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (50 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (50 คะแนน)	D	D ²
1	35	40	5	25
2	40	45	5	25
3	38	45	7	49
4	36	41	5	25
5	40	47	7	49
6	35	40	5	25
7	39	44	5	25
8	35	42	7	49
9	36	40	4	16
10	38	43	5	25
11	40	42	2	4
12	37	42	5	25
13	36	40	4	16
14	36	42	6	36
15	39	44	5	25
16	35	43	8	64
17	37	42	5	25
18	40	46	6	36
19	40	45	5	25
20	37	42	5	25
21	36	40	4	16
22	36	42	6	36
23	39	45	6	36
24	35	40	5	25
25	40	46	6	36
26	37	42	5	25
27	36	39	3	9

ตาราง 9 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (50 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (50 คะแนน)	D	D ²
28	36	40	4	16
29	39	43	4	16
30	40	43	3	9
31	40	45	5	25
32	37	40	3	9
33	36	42	6	36
34	36	40	4	16
35	39	45	6	36
36	35	43	8	64
37	44	48	4	16
38	47	50	3	9
รวม	1437	1628	191	1029
\bar{X}	37.8	42.8	5.03	27.1
S.D.	2.6	2.56	-	-

การทดสอบสมมติฐานด้านเจตคติต่อการเรียน โดยใช้ค่าทางสถิติ t-test for Dependent Samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 , หน้า 166)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad df = n - 1$$

แทนค่า

$$t = \frac{191}{\sqrt{\frac{38(1029) - (191)^2}{38-1}}}$$

$$t = \frac{191}{\sqrt{\frac{39102 - 36481}{37}}}$$

$$t = \frac{191}{\sqrt{70.83}}$$

$$t = \frac{191}{8.41}$$

$$t = 22.71$$

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	R _H	R _L	p	r
1	13	8	0.55	0.26
2	12	7	0.50	0.26
3	13	7	0.53	0.32
4	12	8	0.53	0.21
5	13	8	0.55	0.26
6	11	7	0.47	0.21
7	12	8	0.53	0.21
8	11	7	0.47	0.21
9	16	8	0.63	0.42
10	12	7	0.50	0.26
11	18	8	0.68	0.53
12	11	7	0.47	0.21
13	13	7	0.53	0.32
14	12	7	0.50	0.26
15	12	6	0.47	0.32
16	12	7	0.50	0.26
17	12	6	0.47	0.32
18	12	8	0.50	0.26
19	12	5	0.45	0.37
20	15	9	0.63	0.32
21	11	5	0.42	0.32
22	14	8	0.58	0.32
23	10	6	0.42	0.21
24	16	6	0.58	0.53
25	12	7	0.50	0.26
26	17	7	0.63	0.53
27	16	7	0.61	0.47

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	R_H	R_L	p	r
28	12	6	0.47	0.32
29	13	6	0.50	0.37
30	13	3	0.34	0.37
ต่ำสุด	10	3	0.34	0.21
สูงสุด	18	9	0.63	0.53

ข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.34 – 0.63 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.21 - 0.53 ถือว่า มีความยากง่ายที่สามารถนำมาใช้ได้

ตาราง 11 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
1	22	27	5	25
2	21	29	8	64
3	24	28	4	16
4	25	28	3	9
5	23	27	4	16
6	22	29	7	49
7	23	28	5	25
8	22	29	7	49
9	20	28	8	64
10	21	30	9	81
11	23	29	6	36
12	23	28	5	25
13	24	27	3	9
14	23	25	2	4
15	22	26	4	16
16	21	27	6	36
17	22	28	6	36
18	25	27	2	4
19	23	28	5	25
20	20	27	7	49
21	24	26	2	4
22	23	27	4	16
23	22	28	6	36
24	24	25	1	1
25	21	27	6	36
26	22	26	4	16
27	23	25	2	4

ตาราง 11 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
28	21	26	5	25
29	22	27	5	25
30	21	29	8	64
31	22	25	3	9
32	21	26	5	25
33	22	27	5	25
34	21	26	5	25
35	22	25	3	9
36	21	25	4	16
37	22	27	5	25
38	21	26	5	25
รวม	841	1025	184	1032
\bar{X}	22.13	26.97	4.84	27.16
S.D.	1.24	1.44	-	-

การทดสอบสมมติฐานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ค่าทางสถิติ t - test for Dependent Samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 , หน้า 166)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad df = n - 1$$

แทนค่า

$$t = \frac{184}{\sqrt{\frac{38(1032) - (184)^2}{38-1}}}$$

$$t = \frac{184}{\sqrt{\frac{39216 - 33856}{37}}}$$

$$t = \frac{184}{\sqrt{144.86}}$$

$$t = \frac{184}{12.03}$$

$$t = 15.29$$

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณจากสูตร KR-20 คูเดอร์ ริชาร์ดสัน
(Kuder Richardson) ดังนี้ (วโร เฟิงส์วีสต์, 2551, หน้า 240)

ข้อที่	p	q	pq
1	0.87	0.13	0.11
2	0.89	0.11	0.09
3	0.84	0.16	0.13
4	0.84	0.16	0.13
5	0.84	0.16	0.13
6	0.79	0.21	0.17
7	0.84	0.16	0.13
8	0.76	0.24	0.18
9	0.92	0.29	0.21
10	0.76	0.24	0.18
11	0.76	0.24	0.18
12	0.74	0.26	0.19
13	0.87	0.13	0.11
14	0.79	0.21	0.17
15	0.79	0.21	0.17
16	0.84	0.16	0.13
17	0.82	0.18	0.15
18	0.79	0.21	0.17
19	0.89	0.11	0.09
20	0.79	0.21	0.17
21	0.82	0.18	0.15
22	0.71	0.29	0.21
23	0.68	0.32	0.22
24	0.76	0.24	0.18
25	0.74	0.26	0.19
26	0.76	0.24	0.18
27	0.87	0.13	0.11
28	0.71	0.29	0.21
29	0.84	0.16	0.13
30	0.68	0.32	0.22
Σpq	-	-	4.69

จากตาราง แสดงการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแทนค่าในสูตรของ KR-20 คูเดอร์ ริชาร์ดสัน ดังนี้ (วาโร เฟิงส์วีสดี, 2551, หน้า 240)

$$\text{ค่าความแปรปรวน} \quad S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

$$\text{แทนค่า} \quad = \frac{38 \times 22561 - (911)^2}{38(38-1)}$$

$$= \frac{857318 - 829921}{1406}$$

$$= 19.48$$

$$\text{ค่าความเชื่อมั่น} \quad r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

$$r_{tt} = \frac{30}{30-1} \left\{ 1 - \frac{4.69}{19.48} \right\}$$

$$r_{tt} = \frac{30}{29} \{ 1 - 0.24 \}$$

$$r_{tt} = 1.03 \times 0.76$$

$$r_{tt} = 0.7$$

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ในการทำข้อสอบ

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ เวลา 50 นาที
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำถาม
4. จงกาเครื่องหมาย ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ

1. นครสวรรค์ เป็นเมืองโบราณ ตั้งขึ้นในสมัยใด

ก. สมัยกรุงธนบุรี	ข. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์
ค. สมัยกรุงสุโขทัย	ง. สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
2. นครสวรรค์ มีพื้นที่ ไม่ติดต่อกับ จังหวัดใด

ก. สระบุรี ชัยภูมิ พิษณุโลก	ข. พิจิตร กำแพงเพชร ชัยนาท
ค. อุทัยธานี ลพบุรี สิงห์บุรี	ง. เพชรบูรณ์ ดาก
3. จังหวัดนครสวรรค์ มีทั้งหมดกี่อำเภอ

ก. 12 อำเภอ	ข. 14 อำเภอ
ค. 15 อำเภอ	ง. 18 อำเภอ
4. ลักษณะสำคัญ ของพระมหาธาตุจันเสน คือข้อใด

ก. มีลักษณะเจดีย์ทรงลังกา	
ข. จารึกข้อความต่างๆ ด้วยภาษาสุโขทัย	
ค. สร้างไว้เพื่อแสดงบารมี หลวงพ่อโอด	
ง. ส่วนยอดของมณฑปเจดีย์จะบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ	
5. ผู้นำระฆังมาถวายไว้ที่ศาลเจ้า คือใคร

ก. ผู้เลื่อมใสศรัทธาจากประเทศจีน สมัย ร.5	ข. พ่อค้าที่ร่ำรวยในตลาดปากน้ำโพคนหนึ่ง
ค. วัดในพระพุทธศาสนาวัดหนึ่ง สมัย ร.5	ง. พ่อค้าชาวปากน้ำโพร่วมกันบริจาค
6. นักเรียนเข้าชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองกลับ เห็นเหรียญกษาปณ์ แล้วอยากได้เป็นของตนเองควรทำอย่างไร

ก. หยิบออกมาเป็นของส่วนตัว	ข. ให้เพื่อนหยิบให้

16. ถ้ำบุษราคัม อยู่ที่ใด
 ก. อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ข. ถ้ำหินปูน
 ค. วนอุทยานถ้ำเพชร – ถ้ำทอง ง. เขาแก้ว – เขาหน่อ
17. สถานที่ท่องเที่ยวใด เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติกับความลึกลับมหัศจรรย์
 ก. ถ้ำหินปูน ข. หุ่นหินกิน
 ค. ถ้ำเพชร–ถ้ำทอง ง. เขาแก้ว – เขาหน่อ
18. สถานที่ท่องเที่ยวใด เป็นแหล่งเรียนรู้ สาระวิชาวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และฟิสิกส์เป็นอย่างดี
 ก. ถ้ำหินปูน ข. หุ่นหินกิน
 ค. ถ้ำเพชร–ถ้ำทอง ง. เขาแก้ว – เขาหน่อ
19. วัดใดเป็นพระอารามหลวง ตั้งอยู่ในตลาดปากน้ำโพ
 ก. วัดคีรีวงศ์ ข. วัดนครสวรรค์
 ค. วัดจอมคีรีนาคพรต ง. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ
20. วัดหัวเมือง หรือ วัดโพธิ์ลังการาม เป็นชื่อเดิมของวัดใดในจังหวัดนครสวรรค์
 ก. วัดจอมคีรีนาคพรต ข. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ
 ค. วัดคีรีวงศ์ ง. วัดนครสวรรค์
21. วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) มีรอยพระพุทธรูปจำลองและพระอุโบสถที่ชาวบ้านเรียกว่าอะไร
 ก. โบสถ์เทพเจ้าสร้าง ข. โบสถ์เทวดาสร้าง
 ค. โบสถ์มนุษย์สร้าง ง. โบสถ์พระสร้าง
22. วัดใด สร้างเป็นรูปเรือหลวง
 ก. วัดคีรีวงศ์ ข. วัดนครสวรรค์
 ค. วัดจอมคีรีนาคพรต ง. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ
23. วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) เป็นวัดโบราณ เดิมมีชื่อว่าอะไร
 ก. วัดโบสถ์ ข. วัดหลวง
 ค. วัดลั่นทม ง. วัดพิบูล
24. ถ้ำป่าไม้ในอุทยานแห่งชาติภูเก้าผาย จะเกิดผลเสียอย่างไร
 ก. เกิดไฟป่า ข. เกิดน้ำท่วม
 ค. เกิดโรคระบาด ง. เกิดข้าวยากหมากแพง
25. การกระทำของใครเป็นการทำลายสมดุลทางธรรมชาติ
 ก. เด็กเดินเล่นในสวน ข. ปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. ค	11. ข	21. ข
2. ก	12. ง	22. ง
3. ค	13. ข	23. ค
4. ง	14. ค	24. ข
5. ก	15. ก	25. ง
6. ข	16. ค	26. ข
7. ก	17. ข	27. ค
8. ค	18. ข	28. ง
9. ข	19. ข	29. ค
10. ง	20. ง	30. ค

ภาคผนวก จ

ชุดการเรียนรู้

เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชุดการเรียนรู้

เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กรรณิการ์ หุ่นทอง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ได้ใช้ทักษะต่างๆ ในการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ ได้นำเนื้อหามาเชื่อมโยงกับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดซึ่งอยู่ใกล้ตัวผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังมีความรู้ความเข้าใจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเองและมีจิตอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ทั้งหมด 3 ชุด คือ

ชุดการเรียนรู้ที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ชุดการเรียนรู้ที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

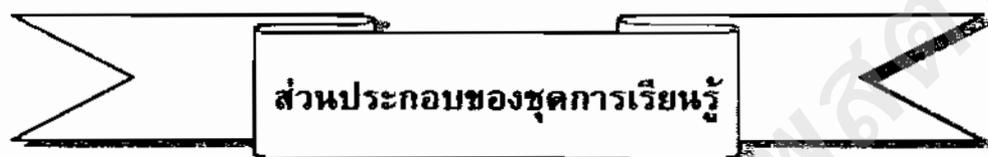
ชุดการเรียนรู้ที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหา สื่อ ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในชุดการเรียนรู้นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและครูในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

กรรณิการ์ หุ่นทอง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูควรศึกษาและอ่านคำชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของชุดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องให้เข้าใจโดยละเอียด
2. ครูควรเตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสถานที่ ตลอดจนตรวจวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไขทันเวลา
3. ครูควรจัดสถานที่ ให้เหมาะสมกับห้องเรียน
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาที่จะสอนอย่างละเอียด และศึกษาให้เข้าใจในขั้นตอนการสอน
5. การสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 5.2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม
 - 5.3 ขั้นสรุป
6. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูควรกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนมีปัญหาจะได้แนะนำและให้คำอธิบายกันได้
7. ครูควรเป็นผู้นำการอภิปรายหลังเรียน เพื่อสรุปบทเรียนและทบทวนดูว่านักเรียนได้รับหลักการหรือความรู้ความเข้าใจครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องก็แก้ไขเพิ่มเติมได้ทันที

1. คู่มือครู ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้
 - 1.1 มาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.2 สาระสำคัญ
 - 1.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 1.4 กิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.5 การประเมินผล
 - 1.6 บันทึกหลังเรียน
2. คู่มือนักเรียน ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.1 คำชี้แจงในการเรียน
 - 2.2 ใบความรู้
 - 2.3 บัตรคำสั่งในการปฏิบัติงาน
 - 2.4 ใบงาน
 - 2.5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน – หลังเรียน
 - 2.6 เฉลยแบบทดสอบ

ชุดการเรียนรู้

เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่องที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กรรณิการ์ หุ่นทอง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ได้ใช้ทักษะต่างๆ ในการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ ได้นำเนื้อหาเชื่อมโยงกับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดซึ่งอยู่ใกล้ตัวผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังมีความรู้ความเข้าใจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเองและมีจิตอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 4 คาบ ดังนี้

เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

- สะพานเดชาดิวงศ์
- ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม
- อุทยานนกน้ำ
- พิพิธภัณฑ์จีนแสน
- พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองกลับ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหา สื่อ ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในชุดการเรียนรู้นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและครูในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

กรรณิการ์ หุ่นทอง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูควรศึกษาและอ่านคำชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของชุดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องให้เข้าใจโดยละเอียด
2. ครูควรเตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสถานที่ ตลอดจนตรวจวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไขทันเวลา
3. ครูควรจัดสถานที่ ให้เหมาะสมกับห้องเรียน
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาที่จะสอนอย่างละเอียด และศึกษาให้เข้าใจในขั้นตอนการสอน
5. การสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ
 - 5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 5.2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม
 - 5.3 ขั้นสรุป
6. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูควรกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนมีปัญหาจะได้แนะนำและให้คำอธิบายกันได้
7. ครูควรเป็นผู้นำการอภิปรายหลังเรียน เพื่อสรุปบทเรียนและทบทวนดูว่านักเรียนได้รับหลักการหรือความรู้ความเข้าใจครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องก็แก้ไขเพิ่มเติมได้ทันที

คู่มือครู
ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กรรณิการ์ หุ่นทอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

สาระการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีทำที่ในการอนุรักษ์ การร่วมกันป้องกันรักษาให้คงเดิมโดยจะเป็นการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการจัดการและบริหารทรัพยากรแบบดั้งเดิม ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ได้แก่ สะพานเดชาดิวงศ์ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม อุทยานนกน้ำ พิพิธภัณฑ์จันเสน พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองกลับ

2. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1 มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม และจิตอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2 มาตรฐานช่วงชั้น

เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ตระหนักถึงผลจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมดำเนินชีวิตตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมแก้ปัญหาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดนครสวรรค์ได้
2. นักเรียนบอกประวัติสถานที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้
3. นักเรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้
4. นักเรียนบอกแนวทางในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน
3. ครูถามปัญหาให้นักเรียนตอบ เช่น
 - 1) นักเรียนทราบหรือไม่ว่าสะพานเดชาติวงศ์เป็นเส้นทางที่เชื่อมจังหวัดไคบ่างและเปิดใช้เมื่อใด
 - 2) เมื่อนักเรียนเห็นนักท่องเที่ยวกำลังขีดเขียนผนัง กำแพงสถานที่ท่องเที่ยว นักเรียนจะดำเนินการอย่างไร
 - 3) นักเรียนมีแนวทางในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวด้วยวิธีใดบ้าง
 ฯลฯ
3. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า การที่นักเรียนตอบถูกบ้าง ผิดบ้างนั้น เป็นเพราะว่านักเรียนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ขั้นปฏิบัติการ

คาบที่ 1 – 2

1. ครูอธิบายการทำงานให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน
2. ครูให้นักเรียนทุกคนชมเนื้อหาโดยใช้วีดิทัศน์ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ตอนที่ 1)
3. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาตามใบความรู้ เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พร้อมทั้งครูภาพประกอบด้วยดังนี้
 - ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง สถาปัตยกรรมศาสตร์จังหวัดนครสวรรค์
4. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันปฏิบัติการตามใบงานที่ครูแจกให้หลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ที่ 1 ลงในใบงานที่ 1 เรื่อง สถาปัตยกรรมศาสตร์จังหวัดนครสวรรค์
5. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาตามใบความรู้ ดังนี้
 - ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง สะพานเดชาติวงศ์
 - ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันปฏิบัติการตามใบงานที่ครูแจกให้หลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ที่ 2 – 3 ลงในใบงานดังต่อไปนี้
 - ใบงานที่ 2 เรื่อง สะพานเดชาติวงศ์
 - ใบงานที่ 3 เรื่อง ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
7. ครูให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนร่วมกันเล่นเกม “ทำถูกหรือผิด”
 - 7.1 อ่านบัตรคำถามแล้วตอบคำถาม
 - 7.2 นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

คาบที่ 3 – 4

8. ครูให้นักเรียนทุกคนชมเนื้อหาโดยใช้วีดิทัศน์ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ตอนที่ 2)

9. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาคำใบความรู้ ดังนี้

- ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง อุทยานนกน้ำ
- ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง พิพิธภัณฑ์จันเสน
- ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองกลับ

10. สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ 4-6 แล้วให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมในใบงานที่ 4-6

ใบงานที่ 4 เรื่อง อุทยานนกน้ำ

ใบงานที่ 5 เรื่อง พิพิธภัณฑ์จันเสน

ใบงานที่ 6 เรื่อง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองกลับ

11. ครูให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนร่วมกันเล่นเกม “ใช่หรือไม่”

11.1 อ่านบัตรคำถามแล้วตอบคำถาม

11.2 นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

ขั้นสรุป

12. ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

13. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปโดยเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping)

14. ครูสรุปเนื้อหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยใช้ โปรแกรม Power Point

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 1

5. สื่อการจัดการเรียนรู้

5.1 ใบความรู้

5.2 ใบงาน

5.3 บัตรคำสั่ง

5.4 บัตรคำถาม

5.5 บัตรเฉลย

5.6 เกม “ทำถูกทำผิด” และ “เกมใช่หรือไม่”

5.7 เนื้อหาโดยใช้วีดิทัศน์ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

5.8 สรุปเนื้อหาโดยใช้โปรแกรม Power Point เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

5.9 หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. 5

5.10 แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://61.19.192.250/nsinfo/Tour/findTravelType1.asp> เว็บไซต์รวบรวมข้อมูล
ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์

6. การวัดและประเมินผล

6.1 การตอบคำถาม การเล่นเกมและการตรวจผลงาน

6.2 แบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการเรียนรู้

7. บันทึกผลหลังสอน

7.1 ผลการสอน

.....
.....
.....
.....

7.2 ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

7.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง สภาพภูมิศาสตร์จังหวัดนครสวรรค์

สภาพภูมิศาสตร์

นครสวรรค์ เป็นเมืองโบราณซึ่งสันนิษฐานว่าตั้งขึ้นในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี โดยมีปรากฏชื่อในศิลาจารึกเรียกว่า เมืองพระบาง เป็นเมืองหน้าด่านสำคัญในการทำศึกสงครามมาทุกสมัย ตัวเมืองตั้งเดิมตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาขาด (เขาฤๅษี) จรดวัดหัวเมือง (วัดนครสวรรค์) ยังมีเชิงเนินดินเป็นแนวปรากฏอยู่ เมืองพระบาง ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น เมืองซอนตะวัน เพราะตัวเมืองตั้งอยู่บนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา และหันหน้าเมืองไปทางแม่น้ำซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกทำให้แสงอาทิตย์ส่องเข้าหน้าเมืองตลอดเวลา แต่ภายหลังได้เปลี่ยนเป็นชื่อ เมืองนครสวรรค์

นครสวรรค์มีชื่อเรียกเป็นที่รู้จักแพร่หลายมาแต่เดิมว่า ปากน้ำโพ โดยปรากฏเรียกกันมาตั้งแต่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ที่มาของคำว่า ปากน้ำโพ สันนิษฐานได้ 2 ประการ คือ อาจมาจากคำว่า ปากน้ำไหลเพราะเป็นที่ปากน้ำปิง ยม และ น่าน มาไหลรวมกันเป็นดินแม่น้ำเจ้าพระยา หรืออีกประการหนึ่ง คือมีต้นโพขนาดใหญ่อยู่ตรงปากน้ำในบริเวณ วัดโพธิ์ ซึ่งเป็นที่ตั้งศาลเจ้าพ่อกวนอูในปัจจุบัน จึงเรียกกันว่า ปากน้ำโพธิ์ และกร่อนมาเป็น ปากน้ำโพ

ที่ตั้งสัมพันธ์ จังหวัดนครสวรรค์อยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง หรือภาคกลางตอนบนของประเทศไทย คาบเกี่ยวระหว่างภาคเหนือและภาคกลาง ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือโดยทางรถยนต์เป็นระยะทาง 237 กิโลเมตร ทางรถไฟเป็นระยะทาง 250 กิโลเมตร

อาณาเขต จังหวัดนครสวรรค์ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง 8 จังหวัด

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางมูลนาก อำเภอบึงนาราง และ อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร อำเภอปางศิลาทอง และ อำเภอขาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองอุทัยธานี อำเภอสว่างอารมณ์ และอำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี อำเภอเมืองชัยนาท อำเภอสรรพยา และอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อำเภอบ้านหมี่ อำเภอหนองม่วง และอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบึงสามพัน และอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก อำเภอสว่างอารมณ์ และอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

ขนาดและรูปร่าง

ขนาด จังหวัดนครสวรรค์มีพื้นที่ประมาณ 9,597,677 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น 15 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอโกรกพระ อำเภอชุมแสง อำเภอตากฟ้า อำเภอดาคลี อำเภอท่าตะโก อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอพยุหะคีรี อำเภอไพศาลี อำเภอลาดยาว อำเภอหนองบัว อำเภอแม่वंก อำเภอชุมตาบง และอำเภอแม่เปิน เปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย นครสวรรค์เป็นจังหวัดขนาดกลาง

รูปร่าง ของจังหวัดนครสวรรค์มีลักษณะเป็นแนวยาวจากทิศตะวันตกกับทิศตะวันออก รูปร่างคล้าย ๆ ผีเสื้อกางปีกบิน

เป็นรูปวิมาน ตามคติทางศาสนาที่เชื่อถือกันมาว่าบนสวรรค์นั้นเป็นที่อยู่ของเหล่าเทพทั้งหลายและผู้มีบุญมากเท่านั้นจึงจะได้ไปบังเกิดในสวรรค์ มีวิมานเป็นที่สถิตอย่างสุขสบาย

ตราประจำจังหวัด

คำขวัญประจำจังหวัด

เมืองสี่แคว

แห่มังกร

พักผ่อนบึงบอระเพ็ด

ปลารสเด็ดปากน้ำโพ

เมืองสี่แคว หมายถึง สถานที่ต้นกำเนิดแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเกิดจากแม่น้ำสี่สาย (แม่น้ำปิงกับแม่น้ำวัง รวมกันที่อำเภอบ้านดง จังหวัดตาก แม่น้ำยมและแม่น้ำน่านที่มารวมกันที่อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์) ไหลมารวมกันที่ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

แห่มังกร หมายถึง การแสดงแห่มังกร ในงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ - เจ้าแม่ปากน้ำโพ

พักผ่อนบึงบอระเพ็ด หมายถึง บึงน้ำจืดซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ที่ใหญ่ที่สุดใน

ในประเทศไทยมีธรรมชาติที่สวยงาม เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาที่สำคัญทั้งมีนกนานาชนิดให้ชม

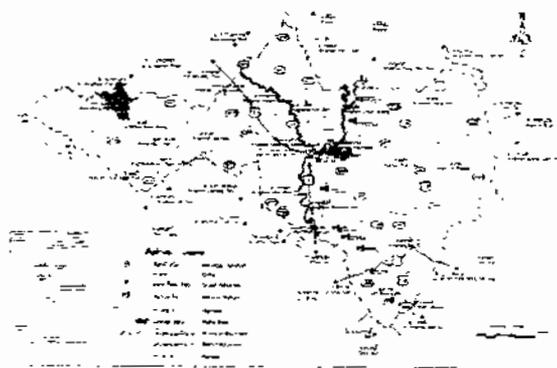
ปลารสเด็ดปากน้ำโพ หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำธรรมชาติ มีแหล่งเพาะเลี้ยงพันธุ์ปลามากมาย อีกทั้งเป็นแหล่งปลาเสือดอ ปลารสเลิศชนิดหนึ่งของเมืองไทย

ต้นไม้ประจำจังหวัด : เสลา
ต้นไม้ประจำจังหวัดนครสวรรค์

เสลา อ่านว่า สะ - เหลา แปลว่า ความอ่อนหวานงดงาม ซึ่งคู่ควรกับลักษณะของต้นไม้ชนิดนี้จริง ๆ เพราะดอกที่ออกมาให้ชมนั้น มีความอ่อนหวานงดงามจริง ๆ อย่างไรก็ตามคำคำนี้ หากอ่านว่า เส - ลา ก็จะมีหมายถึง หินผา หรือศิลา ซึ่งเปรียบไปก็คือ ความแข็งแกร่ง จะว่าไปก็เข้าลักษณะของต้นไม้เสลา เพราะเสลาเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ลักษณะของลำต้นก็เป็นลักษณะของไม้ใหญ่ เป็นไม้ต้นผลัดใบสูง 5 - 15 เมตร เรือนยอดกลมใบดกและกิ่งโน้มลงรอบ ๆ ทรงพุ่ม เปลือกสีน้ำตาลแก่เป็นร่องเล็ก ๆ ตามยาวของลำต้น ใบเป็นใบเดี่ยวออกตรงกันข้าม ใบมีขนทั้งสองด้าน รูปไข่ถึงรูปขอบขนาน ปลายใบแหลมช่อดอกใหญ่ ออกที่ปลายกิ่งและกิ่งข้าง ดอกสีม่วงอมชมพูหรือม่วงอ่อนมาก ๆ เกือบเป็นสีขาว ขนาด 3 - 3.5 เซนติเมตร ผลกลมรี ผลแก่สีน้ำตาลดำแตกเป็น 5 - 6 พูเมล็ดสีน้ำตาลเข้ม มีปีก ออกดอกในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเมษายน พบตามป่าเบญจพรรณ เขตร้อนทั่วไปในเอเชียขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด เสลาเป็นไม้ยืนต้นที่มีความอดทนต่อสภาพอากาศที่แห้งแล้งได้เป็นอย่างดี มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "อินทรีขีด"

แผนที่จังหวัดนครสวรรค์

ใบงานที่ 1 เรื่อง สภาพภูมิศาสตร์

ตอนที่ 1

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

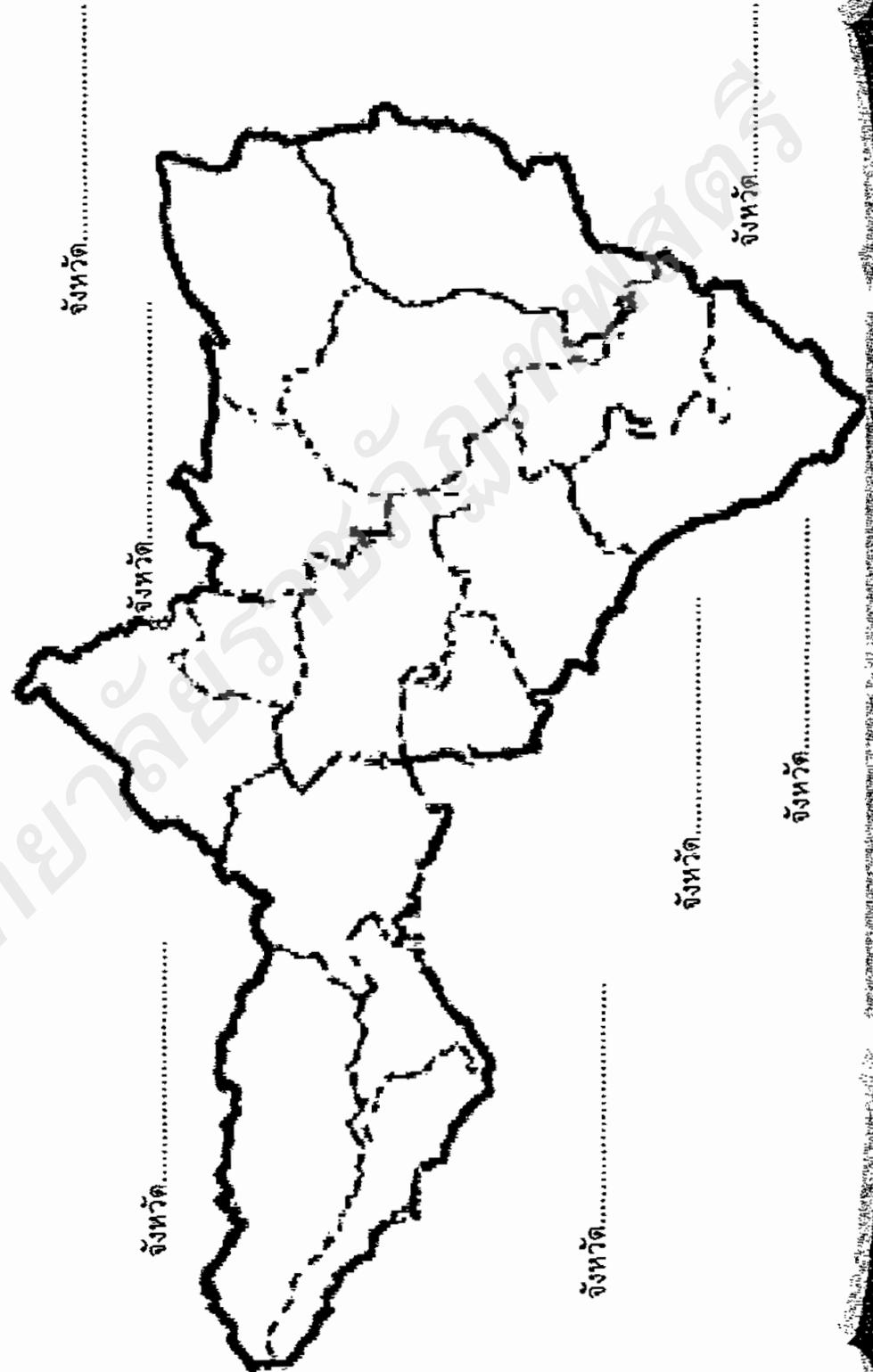
1. จังหวัดที่เราอยู่ คือ.....อยู่ในภาค.....
2. จังหวัดของเรามีพื้นที่.....ตารางกิโลเมตร
3. จังหวัดของเรามีอาณาเขตติดต่อดังนี้
 - 3.1 ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัด.....
 - 3.2 ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัด.....
 - 3.3 ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัด.....
 - 3.4 ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัด.....
4. จังหวัดของเรามี.....อำเภอ
5. ตราประจำจังหวัดของเราเป็นรูป.....
6. ดอกไม้ประจำจังหวัด คือ.....
7. คำขวัญจังหวัดของเรา คือ.....
8. รูปร่างจังหวัดของเรามีลักษณะ.....
9. สภาพภูมิอากาศในจังหวัดของเราส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนที่นี่ อาศัยอยู่อย่างไร.....
10. นักเรียนมีวิธีการอะไรบ้างที่จะรักษาภูมิอากาศในจังหวัดของเราให้มีอุณหภูมิที่เหมาะสม.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเขียนชื่ออำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ และชื่อจังหวัดข้างเคียงให้ถูกต้อง พร้อมระบายสี

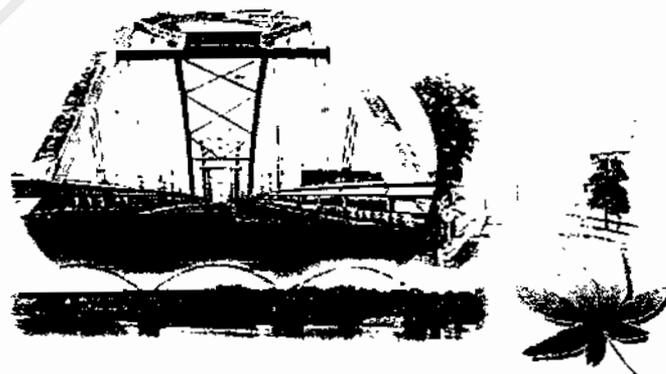
แผนที่จังหวัด.....

สงวนลิขสิทธิ์ © ๒๕๖๓ โดย บริษัท สยามบุ๊คส์ จำกัด. ห้ามทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without the prior written permission of Siam Books Co., Ltd.

ใบความรู้ที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง สะพานเดชาดิวงศ์

สะพานเดชาดิวงศ์ เป็นสะพานที่นับว่าเป็นสะพานประวัติศาสตร์สำคัญแห่งแรกของประเทศไทยที่เปิดเส้นทางคมนาคมทางบกเชื่อมจังหวัดภาคเหนือและภาคกลางแทนเส้นทางคมนาคมทางน้ำ โดยมีพิธีเปิด ให้รถยนต์ยานพาหนะผ่าน ได้เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2493 โดยมี พ.ต. หม่อมหลวงกรีเดชาดิวงศ์ วราวัณน์ อธิบดีกรมทางหลวง เป็นประธานเปิด สะพานแห่งนี้ได้เริ่มสร้างขึ้นเมื่อปี 2485 สมัยสงครามมหาเอเซีย บурพา ต่อมาในปี พ.ศ. 2512 กรมทางหลวงได้งบประมาณทางหลวงหมายเลข 32 ตอนบางปะอินนครสวรรค์จึงได้สร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นอีกสะพานหนึ่งคู่กับสะพานเดชาดิวงศ์เดิมเรียกว่า " สะพานเดชาดิวงศ์ 2 " เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กคู่ขนานไปกับสะพานเดชาดิวงศ์เดิมและเปิดใช้เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2514 ต่อมาได้มีการสร้างสะพานเดชาดิวงศ์ 3 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2532 และสร้างเสร็จเปิดใช้งานเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2536 ในปัจจุบันสะพานเดชาดิวงศ์จะใช้ 2 เส้นทางจราจร คือ สะพานเดชาดิวงศ์ 2 และ 3 ส่วนสะพานเดชาดิวงศ์ 1 ทางจังหวัดนครสวรรค์เปิดไว้เป็น " อนุสรณ์สะพานเป็นสะพานประวัติศาสตร์ " สะพานนี้ได้ตั้งชื่อเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่คุณงามความดีของหลวงกรีเดชาดิวงศ์ วราวัณน์ อธิบดีอธิบดีกรมทางหลวงคนที่ 4

สะพานเดชาดิวงศ์

ใบความรู้ที่ 3

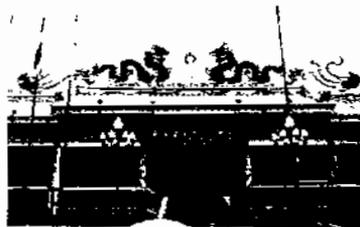
แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม

ตั้งอยู่เลขที่ 9 ตำบลแควใหญ่ อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ เดินทางจากตัวเมืองนครสวรรค์ ไปตามถนนสายนครสวรรค์ - พิจิตร (225) ระยะทางประมาณ 2.3 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไปประมาณ 1 กิโลเมตร

ณ ที่رابริมฝั่งคันแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณที่แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน ไหลมาบรรจบมีศาลเจ้าศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวจังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดใกล้เคียงให้ความเคารพยึดเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยจีนและชนชาติต่างๆ ประชาชนทั่วไปเรียกกันว่า "ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม" หรือ ศาลเจ้าพ่อแควใหญ่ หรือ ศาลเจ้าปึงเต๋ากง ตั้งอยู่ตรงข้ามตลาดปากน้ำโพบนถนนสายนครสวรรค์-ชุมแสง ของแม่น้ำเจ้าพระยาตรงบริเวณที่มีแม่น้ำสองสี สีสายมารวมกัน เรียกว่า ปากน้ำไหล หรือปากน้ำโพ ซึ่งเป็นจุดชมคันแม่น้ำเจ้าพระยา ตัวศาลหันหน้าไปทางแม่น้ำ

นอกจากนี้ยังมี เจ้าพ่อกวนอู เจ้าแม่ทับทิม เจ้าแม่สวรรค์ และเจ้าพ่อสามดา (เทพเจ้าแห่งทหารและการแสดง) ประวัติความเป็นมาของศาลที่กล่าวมานี้ไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่าสร้างขึ้นสมัยใด ใครเป็นผู้สร้าง มีเพียงระฆังโบราณ ซึ่งจารึกเป็นภาษาจีนว่า นายหงเปียว แซ่กู่ แห่งหมู่บ้านเคอเจี้ยน อำเภอวุ้นอี่(ปัจจุบันคือ วันซัง) มณฑลไหหลำ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน นำมาถวายในปี ค.ศ.1870 ซึ่งตรงกับปี พ.ศ.2413 ปลายราชวงศ์ชิง ตรงกับต้นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5)

จากจารึกดังกล่าวสันนิษฐานได้ว่า ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม (แควใหญ่) ต้องสร้างก่อนปี พ.ศ. 2413 แน่นนอน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม มีอายุกว่า 130 ปี เพราะกว่าจะมีชื่อเสียงและเป็นที่เคารพนับถือต้องใช้เวลาานมาก ผู้ถวายระฆังเป็นคนต่างถิ่นจากประเทศจีน ซึ่งสมัยนั้นการคมนาคมลำบาก ไม่สะดวกรวดเร็ว การสื่อสารความศักดิ์สิทธิ์ปากต่อปาก จนผู้ถวายระฆังรับรู้มาทราบไหวขอพร และประสบความสำเร็จสมหวังจึงนำระฆังมาถวายไว้ที่ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม ดังปรากฏในปัจจุบันนี้

ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม

ใบงานที่ 2

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง สะพานเดชาดิวงศ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความให้มีความหมายที่สมบูรณ์

1. สะพานเดชาดิวงศ์เป็นสะพานประวัติศาสตร์สำคัญ.....ของประเทศ
ที่เปิดเส้นทางคมนาคม.....เชื่อม.....
2. สะพานเดชาดิวงศ์ เริ่มสร้างขึ้นเมื่อปี.....
3. สะพานเดชาดิวงศ์ เปิดให้ยานพาหนะผ่านได้ เมื่อวันที่.....
4. ปี 2512 กรมทางหลวงได้งบประมาณทางหลวงหมายเลข.....
5. กรมทางหลวง ได้งบประมาณสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาอีกสะพานหนึ่งคู่กับสะพาน
เดชาดิวงศ์เดิม เรียกว่า.....ก่อสร้างด้วย.....
6. ต่อมาได้มีการสร้างสะพานเดชาดิวงศ์ 3 เมื่อวันที่.....
7. สะพานเดชาดิวงศ์ 3 เปิดใช้งาน เมื่อวันที่.....
8. สะพานเดชาดิวงศ์ 1 ไม่เปิดให้ใช้เส้นทาง เพราะ.....
9. สะพานเดชาดิวงศ์ ตั้งชื่อเพื่อเป็นอนุสรณ์ แต่.....
10. อธิบดีกรมทางหลวงคนที่ 4 คือ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 3

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเขียนเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- 1. ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ ตำบลแควใหญ่ จังหวัดนครสวรรค์
- 2. ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม ต้องเดินทางจากตัวเมืองนครสวรรค์ ไปถนนสายนครสวรรค์ – ลพบุรี
- 3. ศาลที่เคารพนับถือของชาวไทยจีนและชนชาติต่าง ๆ ประชาชนทั่วไปเรียกว่า ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม หรือ ศาลเจ้าพ่อแควใหญ่ หรือ ศาลเจ้าปึงเต่ากง
- 4. ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ตรงข้ามตลาดปากน้ำโพตรงบริเวณที่มีแม่น้ำสองสี สีสายมารวมกัน
- 5. ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม มีอายุน้อยกว่า 130 ปี
- 6. ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม ตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- 7. จากการสันนิษฐานศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม มีผู้มาถวายกลองใหญ่ทำให้มีประชาชนนับถือทั่วไป
- 8. ประวัติความเป็นมาของศาลนี้ ไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่าสร้างขึ้นสมัยใด ใครเป็นผู้สร้าง มีเพียงระฆังโบราณที่แสดงความชัดเจนที่สุด
- 9. นายหงเปี้ยว แซ่กู่ แห่งหมู่บ้านเคอเจียซัน อำเภอวุ่นอี่ มณฑลไหหลำ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน นำมาถวายในปี ค.ศ.1870 นำระฆังมาถวาย
- 10. ริมฝั่งต้นแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณที่แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน ไหลมาบรรจบมีศาลเจ้าศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวจังหวัดนครสวรรค์

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

บัตรเฉลย

ใบงานที่ 2

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง สะพานเดชาดิวงศ์

~~~~~

1. แห่งแรก
2. ปี 2485 สมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา
3. วันที่ 1 กันยายน 2493
4. 32 คอนบางปะอินนครสวรรค์
5. สะพานเดชาดิวงศ์ 2
6. วันที่ 15 พฤศจิกายน 2532
7. วันที่ 9 เมษายน 2536
8. อนุสรณ์สะพานเป็นสะพานประวัติศาสตร์
9. พ.ศ. หม่อมหลวงกรีเดชาดิวงศ์ วราวัฒน์
10. พ.ศ. หม่อมหลวงกรีเดชาดิวงศ์ วราวัฒน์

บัตรเฉลย

ใบงานที่ 3

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม

~~~~~

1. ✓
2. ✗
3. ✓
4. ✓
5. ✗
6. ✓
7. ✗
8. ✓
9. ✓
10. ✗

บัตรคำสั่งเกมทำถูกหรือผิด
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อให้นักเรียนบอกประวัติสถานที่ตั้งของสะพานเดชาติวงศ์ และศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ เจ้าแม่ทับทิมได้

อุปกรณ์การเล่น

1. บัตรคำถาม
2. บัตรคำตอบ
3. บัตรเฉลย

วิธีเล่น

1. ให้นักเรียนดูตัวอย่างภาพสะพานเดชาติวงศ์ และศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์เจ้าแม่ทับทิม
2. ให้นักเรียนเล่นเกม “ทำถูกหรือผิด” โดยเลขานุการกลุ่ม แจกบัตรคำหรือแถบประโยคที่มีข้อความที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้แก่สมาชิก
3. ให้สมาชิกในกลุ่มอ่านข้อความในบัตรคำของตนเองทีละคน พร้อมกับถามว่าข้อความในบัตรนี้มีความสัมพันธ์กับสะพานเดชาติวงศ์ และศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์เจ้าแม่ทับทิม โดยตรวจคำตอบในบัตรเฉลยคำตอบและผู้อ่านจะเป็นผู้เฉลยคำตอบ
4. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตอบคำถาม ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
5. ทำการรวมคะแนนแล้วส่งคืนเจ้าของ

บัตรคำถามเกมทำถูกหรือผิด
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกและกาเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

1. จังหวัดนครสวรรค์มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง 9 จังหวัด
2. ทิศตะวันออกติดกับ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์
3. รูปร่างของจังหวัดนครสวรรค์คล้ายมีเสื่อกางปีกบิน
4. ตราประจำจังหวัดนครสวรรค์เป็นรูปพระนารายณ์
5. สะพานเดชาดิวงศ์ เป็นสะพานที่เชื่อมระหว่างภาคเหนือและภาคกลาง
6. สะพานเดชาดิวงศ์สร้างเป็นอนุสรณ์แก่คุณงานความดีของหลวงกวีเดชาดิวงศ์ วรวัฒน์
7. นักท่องเที่ยวนิยมมากกราบไหว้ขอพร โดยนำรูปไก่ชนมาถวายที่ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์เจ้าแม่ทับทิม
8. ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์เจ้าแม่ทับทิมสามารถเดินทางจากตัวเมืองนครสวรรค์ไปตามถนนสายนครสวรรค์ - ลพบุรี

บัตรคำตอบเกมทำถูกหรือผิด
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกและกาเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

8.....

บัตรเฉลยเกมทำถูกทำผิด
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1. ✘
2. ✔
3. ✔
4. ✘
5. ✔
6. ✔
7. ✘
8. ✘

ใบความรู้ที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง อุทยานนกน้ำ

ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ตำบลพระนอน อำเภอเมืองนครสวรรค์ เป็นส่วนหนึ่งของบึงบอระเพ็ด โดยอยู่ทางทิศใต้ของบึง ห่างจากตัวเมืองนครสวรรค์ไปตามเส้นทางสายนครสวรรค์ - ท่าตะโก 16 กิโลเมตร อยู่ในความดูแลของกองอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้ โดยได้รับการประกาศให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ดในอาณาเขตบริเวณ 212.8 ตารางกิโลเมตร ของอุทยานนกน้ำ เป็นที่อยู่อาศัยของนกน้ำนานาชนิด เชื่อกันว่าเป็นแหล่งที่มีนกน้ำอาศัยอยู่มากที่สุดในประเทศไทย คาดว่ามีนกน้ำอยู่ประมาณ 43 ชนิด นกที่พบบ่อย คือ นกเป็ดน้ำซึ่งมีอยู่หลายพันธุ์ นกนางนวล นกกระยาง นกกระสา นกตะกรุม นกกินปลา นกกระเด็น นกอีแจว นกอีโก้ง นกอีล้ำ นกพริก นกนางแอ่น นกคืบแค นกกระจาบ รวมทั้งนกพันธุ์ที่หายาก พบที่นี่ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2511 และสันนิษฐานว่ามีที่นี่แห่งเดียว คือ "นกเจ้าฟ้าหญิง"

ในฤดูหนาวประมาณเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี จะมีนกน้ำจำนวนมากมายังบึงและนับล้านตัวบินอพยพมาจากที่อื่น บางพันธุ์มาจากไซบีเรีย เพื่อมาทำรังหากิน อยู่ที่อุทยานนกน้ำแห่งนี้ ทุกๆ ปีจะมีนักปักษีวิทยาหรือนักนิยมนก และนักท่องเที่ยวจากทั่วสารทิศ มาเที่ยวชมนกที่อุทยานนกน้ำเป็นจำนวนมากบริเวณริมบึงในเขตอุทยานถูกจัดให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยมีบ้านพักรับรอง ร้านค้า ร้านอาหาร ศาลาที่พัก ชุมนั่งเล่น สวนหย่อม สวนนก บริเวณดั่งแคมป์ลูกเสือและมีสะพาน สร้างยื่นออกไปในบึงบอระเพ็ด เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เดินออกไปชมนกและทิวทัศน์ในเขตอุทยาน

ใบความรู้ที่ 5

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง พิพิธภัณฑ์จันเสน

ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลจันเสน สันนิษฐานว่าอยู่ในสมัยทวารวดี บริเวณเมืองโบราณคูเมืองเป็นเนินดินโดยรอบ เป็นรูปสี่เหลี่ยม แต่มุมทั้งสี่เป็นรูปมนจนเกือบเป็นวงกลม ล้อมรอบด้วยคูเมืองซึ่งกว้างประมาณ 20 เมตร ปัจจุบันยังมีสภาพเป็นที่ลุ่มน้ำขัง แต่ยังเป็นร่องรอยพอมองเห็นเค้าคูเมืองได้อย่างชัดเจน มีความยาวประมาณ 800 เมตร กว้าง 700 เมตร คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 300 ไร่เศษ เนื่องจากบริเวณภายในคูเมืองดังกล่าวมีลักษณะเป็นเนินสูงกว่าพื้นที่รอบนอกคูเมืองชาวบ้านเรียกว่า "โคกจันเสน"

ในบริเวณเมืองโบราณได้ขุดพบโบราณวัตถุหลายอย่าง ประเภทที่ทำด้วยเศษดินเผา อาทิ พระพิมพ์ต่าง ๆ ตุ๊กตา ตะเกียง ประเภทที่ทำด้วยหิน ได้แก่ ฐานบัว ธรรมจักร ขวานหินขัดที่ทำด้วยโลหะ มีตุ้มหูทำด้วยตะกั่วหรือดีบุก ใบหอกที่ทำด้วยสำริด ปัจจุบันโบราณวัตถุดังกล่าวเก็บรักษาไว้ที่ พิพิธภัณฑ์จันเสน ซึ่งตั้งอยู่ในวัดจันเสน เริ่มก่อสร้างโดยพระครูนิสัยจรรย์คุณ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "หลวงพ่อด" หลวงพ่อดจึงได้สร้างพระมหาธาตุเจดีย์ขึ้นเพื่อให้เป็นศูนย์รวมใจของชุมชน ภายในจัดให้มีส่วนที่เป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อใช้แสดงเรื่องราวของจันเสนในอดีต

ต่อมาเจ้าอาวาสพระครูนิวาสธรรมขันธ์หรือหลวงพ่อดเจริญ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญที่สานต่องานพิพิธภัณฑ์จันเสนเสร็จสมบูรณ์โดยงบประมาณในการก่อสร้างนั้นได้มาจากแรงศรัทธาของประชาชน

จันเสนเมืองโบราณ หลวงพ่อด อดีตเจ้าอาวาสวัดจันเสน ซึ่งท่านมรณภาพไปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 ท่านเป็นผู้มุ่งมั่นที่จะสร้างมณฑปเจดีย์ขึ้น โดยมีความมุ่งหมายว่า

1. ส่วนยอดของมณฑปเจดีย์จะบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ
2. องค์เรือนธาตุประดิษฐาน "หลวงพ่อนาค" พระพุทธรูปปางนาคปรกที่นำมาจากเมืองลพบุรี เพื่อให้เป็นพระพุทธรูปสำคัญของชุมชน
3. อาคารส่วนฐานของพระมหาเจดีย์ เป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นของท่าน และเป็นพิพิธภัณฑ์เมืองจันเสน

พระมหาธาตุเจดีย์จันเสน อยู่ในห้องชั้นฐานของพระมหาธาตุเจดีย์ การออกแบบได้ใช้ลักษณะของสถาปัตยกรรมในสมัยทวารวดีเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ ใช้รายละเอียดของลวดลายทางสถาปัตยกรรมในสมัยทวารวดี ซึ่งมีค่าจารึกที่ฐานพระมหาธาตุเจดีย์ศรีจันเสน ให้ผู้สนใจได้อ่านประวัติความเป็นมาด้วย

พิพิธภัณฑ์นี้ ในการชมนั้นเปิดให้เข้าชม ในวันเสาร์-อาทิตย์ นักท่องเที่ยวไม่เพียงแต่จะได้ชมข้าวของโบราณวัตถุต่างๆ ด้วยตนเอง แต่ยังสามารถรับรู้เรื่องราวของพิพิธภัณฑ์จันเสน จากยุวมัคคุเทศก์ ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนจากโรงเรียนวัดจันเสน และโรงเรียน

จันเสนเอ็งสุวรรณอนุสรณ์ ทั้งในระดับประถมและมัธยม ซึ่งได้รับการอบรมเรียนรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์โบราณคดีของท้องถิ่นและความเป็นมาของชุมชน และมาบรรยายนำชมแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมให้ได้รับรู้เรื่องราวของเมืองโบราณจันเสนเป็น

ความรักกลับบ้านกันไป

นอกจากนี้ในวัดยังมีการรวมกลุ่มของสตรีบ้านจันเสน เพื่อทอผ้าด้วยกี่กระตุก และจัดตั้งเป็นศูนย์จำหน่ายภายในวัดด้วย ผ้าทอส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้าย ผ้าทอมัดหมี่จันเสนและผ้ามัดย้อม

จากนครสวรรค์ใช้ทางหลวงหมายเลข 32 มุ่งสู่จังหวัดชัยนาท ระยะทางประมาณ 52 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 1 มุ่งหน้าอำเภอตาคลี ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 3196 ระยะทางประมาณ 28 กิโลเมตร เลี้ยวขวาก่อนข้ามทางรถไฟเข้าไปอีก 1 กิโลเมตร สู่วัดจันเสน

ใบความรู้ที่ 6

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง พิพิธภัณฑ์ที่นบ้านวัดหนองกลับ

วัดหนองกลับ ชาวบ้านส่วนใหญ่เรียกกันว่า “วัดหนองบัวหนองกลับ” สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2363 ในสมัยรัชกาลที่ 2 เล่าต่อกันมาว่า ในสมัยทำศึกกับเวียงจันทน์ เป็นที่ตั้งค่ายของชาวหนองบัว - หนองกลับ เพื่อป้องกันทัพเวียงจันทน์ที่เดินทัพผ่าน วัดหนองกลับเป็นที่ประดิษฐานรูปหล่อ “หลวงพ่อดิม” ขนาดเท่าองค์จริง เป็นพระเกจิอาจารย์ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ จนชาวบ้านยกย่องว่าเป็น “เทพเจ้าแห่งเมืองสี่แคว” ภายในวัดยังมีพิพิธภัณฑ์วัดหนองกลับรวบรวมของเก่าแก่ไว้มากมาย อาทิ พระพุทธรูปสมัยต่างๆ เครื่องลายคราม สมุดข่อยโบราณ และของใช้ในครัวเรือนโบราณ โดยมีการจัดไว้เป็นหมวดหมู่ไว้อย่างน่าสนใจ

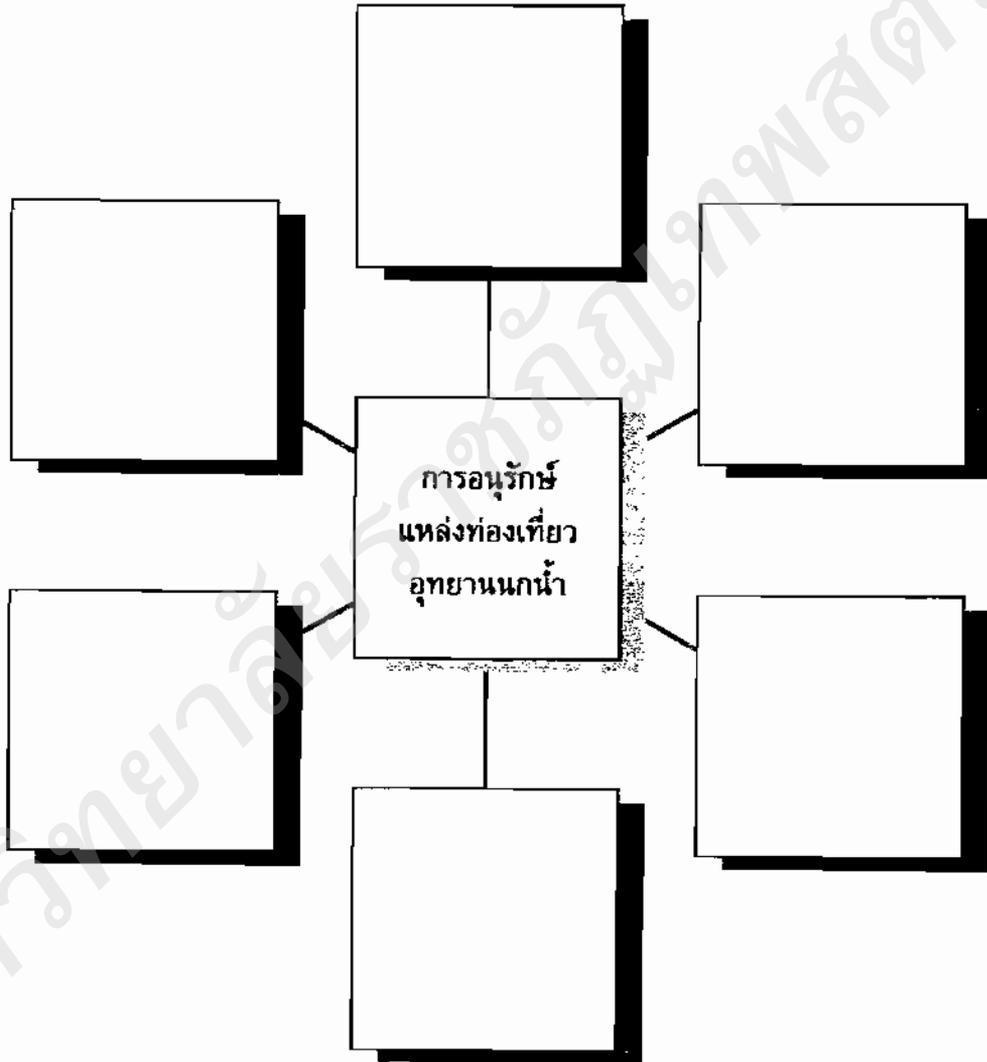
วัดหนองกลับ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่าวัดหนองบัว มีประวัติอันยาวนานและเก่าแก่ จึงมีโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุในครอบครองมากมายทั้งที่ได้มาจากแหล่งโบราณคดี โบราณสถานในบริเวณอำเภอหนองบัวและใกล้เคียง และได้จากการบริจาคของประชาชนผู้มีจิตศรัทธา ต่อมาทางวัด และ ท่านเจ้าคุณพระนิภากรโสภณ เจ้าอาวาสและเจ้าคณะอำเภอหนองบัวรูปปัจจุบัน จึงรวบรวมข้าวของต่าง ๆ และจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ที่นบ้านวัดหนองกลับ โดยพิพิธภัณฑ์มีสองหลัง พิพิธภัณฑ์หลังแรกจัดแสดงแสดงสมัยไทยเงินตรา และเหรียญกษาปณ์ไทย เครื่องราชอิสริยาภรณ์เหรียญที่ระลึกสมัยรัชกาลที่ 9 อาวุธโบราณ เครื่องถ้วยเบญจรงค์สมัยรัตนโกสินทร์ เครื่องถ้วยชามสมัยสุโขทัยและอยุธยา ส่วนพิพิธภัณฑ์หลังที่ 2 จัดแสดงวัสดุอุปกรณ์ ข้าวของ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันและในการประกอบอาชีพ

วัดหนองกลับ ตั้งอยู่เลขที่ 76 หมู่ 3 ตำบลหนองกลับ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โทร 0-5625-1109 เปิดให้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ทุกวันตั้งแต่เวลา 08.30-12.00 น. และ 13.00 น. - 16.30 น. โดยเข้าชมฟรีทั้งหมด

ใบงานที่ 4

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง อุทยานนกน้ำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังความคิดในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง อุทยานนกน้ำ

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 5

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง พิพิธภัณฑ์จันเสน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความให้มีความหมายที่สมบูรณ์

1. พิพิธภัณฑ์จันเสน ตั้งอยู่หมู่.....ตำบล.....จังหวัด.....
2. สันนิษฐานว่า พิพิธภัณฑ์จันเสน อยู่ในสมัย.....
3. บริเวณภายในคูเมือง มีลักษณะเป็นเนินสูงกว่าพื้นที่รอบนอกคูเมืองชาวบ้านเรียกว่า.....
4. บริเวณเมืองโบราณได้ขุดพบโบราณวัตถุหลายอย่าง
 - 4.1 ประเภทที่ทำด้วยเศษดินเผา เช่น.....
 - 4.2 ประเภทที่ทำด้วยหิน เช่น.....
5. พิพิธภัณฑ์จันเสน เริ่มก่อสร้างโดย.....
หรือที่ชาวบ้าน เรียกว่า.....
6. พระมหาธาตุเจดีย์สร้างขึ้นเพื่อ.....
7. ส่วนยอดของมณฑปเจดีย์บรรจุ.....
8. องค์เรือนธาตุประดิษฐาน..... พระพุทธรูป.....ที่นำมาจาก
เมืองลพบุรี เพื่อให้เป็นพระพุทธรูปสำคัญของชุมชน
9. ยุวมัคคุเทศก์ ทำหน้าที่.....
10. กลุ่มของสตรีบ้านจันเสนจัดตั้งเป็นศูนย์จำหน่าย.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 6

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง พิพิธภัณฑ์ที่บ้านวัดหนองกลับ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความให้มีความหมายที่สมบูรณ์

1. วัดหนองกลับ ชาวบ้านส่วนใหญ่เรียกกันว่า.....
2. สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ..... ในสมัยรัชกาลที่พระนามว่า.....
3. วัดหนองกลับเป็นที่ประดิษฐานรูปหล่อ.....
4.เป็นพระเกจิอาจารย์ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ จนชาวบ้านยกย่องว่าเป็น.....
5. ภายในวัดมีพิพิธภัณฑ์วัดหนองกลับรวบรวมของเก่าแก่ไว้มากมาย เช่น.....
6. เจ้าอาวาสและเจ้าคณะอำเภอหนองบัวรูปปัจจุบัน มีฉายาว่า.....
7. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหลังแรก จัดแสดง.....
8. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหลังที่ 2 จัดแสดง.....
9. นักเรียนได้ประโยชน์อย่างไรกับการชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองกลับ.....
10. นักเรียนจะมีการอนุรักษ์พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองกลับอย่างไร.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

บัตรเฉลย
ใบงานที่ 4
แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง อุทยานนกน้ำ
~~~~~

อยู่ที่ศูนย์พินิจของครูผู้สอน

บัตรเฉลย
ใบงานที่ 5
แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง พิพิธภัณฑ์จันเสน
~~~~~

1. หมู่ที่ 2 ตำบลจันเสน จังหวัดนครสวรรค์
2. สมัยทวารวดี
3. โศกจันเสน
4. 4.1 พระพิมพ์ต่าง ๆ ตุ๊กตา ตะเกียง 4.2 ฐานบัว ธรรมจักร ขวานหิน
5. พระครูนิสัยจริยคุณ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า, หลวงพ่อโอด
6. ศูนย์รวมใจของชุมชน
7. พระบรมสารีริกธาตุ
8. หลวงพ่อนาค, ปางนาคปรก
9. บรรยายให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว
10. ผ้าทอส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้ายผ้าทอมัดหมี่จันเสนและผ้ามัดย้อม

บัตรเฉลย

ใบงานที่ 6

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เรื่อง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองกลับ

~~~~~

1. วัดหนองบัวหนองกลับ
2. พ.ศ. 2363 , ในสมัยรัชกาลที่ 2 , พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
3. หลวงพ่อเดิม
4. หลวงพ่อเดิม, เทพเจ้าแห่งเมืองสี่แคว
5. พระพุทธรูปสมัยต่างๆ เครื่องลายคราม สมุดข่อยโบราณ และของใช้ในครัวเรือนโบราณ
6. ท่านเจ้าคุณพระนิภากรโสภณ
7. แสตมป์ไทยเงินตรา เหรียญกษาปณ์ไทย เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญที่ระลึก สมัยรัชกาลที่ 9 อาวุธโบราณ เครื่องถ้วยเบญจรงค์สมัยรัตนโกสินทร์ เครื่องถ้วยชามสมัยสุโขทัยและอยุธยา
8. วัสดุอุปกรณ์ ข้าวของ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน และในการประกอบอาชีพ
9. อยู่ในคุลยพินิจของครูผู้สอน
10. อยู่ในคุลยพินิจของครูผู้สอน

บัตรคำสังเกม ใช่หรือไม่
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

*****

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนบอกประวัติสถานที่ตั้งของอุทยานนกน้ำ พิพิธภัณฑ์จันแสนและพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดหนองกลับได้
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักห่วงแหนและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

อุปกรณ์การเล่น

1. บัตรคำถาม
2. บัตรคำตอบ
3. บัตรเฉลย

วิธีเล่น

1. นักเรียนทุกคนเล่นร่วมเล่นเกม ใช่หรือไม่
2. ครูอ่านบัตรคำถามให้นักเรียนฟัง 2 รอบ ให้นักเรียนตอบคำถามลงในบัตรคำตอบว่า ใช่หรือไม่
3. ครูเฉลยคำตอบ ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
4. ทำการรวมคะแนนแล้วส่งคืนเจ้าของ

บัตรคำถามเกม ใช่หรือไม่
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

*****

จงตอบคำถามที่กำหนดให้ว่าใช่หรือไม่ใช่

1. อุทยานนกน้ำเป็นส่วนหนึ่งของบึงบอระเพ็ดใช่หรือไม่
2. ในฤดูฝนของทุกปีจะมีนกน้ำจากไซบีเรียบินนับล้านตัวอพยพมาทำรังที่อุทยานนกน้ำแห่งนี้ทุกปีใช่หรือไม่
3. พิพิธภัณฑ์จีนแสนตั้งอยู่ในวัดจอมคีรีนาคพรตใช่หรือไม่
4. พิพิธภัณฑ์จีนแสนสันนิษฐานว่าอยู่ในสมัยทวารวดีใช่หรือไม่
5. วัดหนองกลับเป็นที่ประดิษฐานรูปหล่อหลวงพ่อเดิมเป็นพระเกจิอาจารย์ที่ชาวบ้านยกย่องว่าเป็นเทพเจ้าแห่งเมืองสี่แควใช่หรือไม่
6. วัดหนองกลับได้สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 9 ใช่หรือไม่

บัตรคำตอบเกม ใช่หรือไม่
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

*****

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

บัตรเฉลยเกม ใช่หรือไม่
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

*****

1. ใช่
2. ไม่ใช่
3. ไม่ใช่
4. ใช่
5. ใช่
6. ไม่ใช่

บัตรแผนผังความคิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เอกสารอ้างอิง

กระมล ทองธรรมชาติและคณะ. 2547.หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม
ป.5 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด,

สุนทร สินธพานนท์และพรพรหมน กิตติสารศักดิ์. 2547. คู่มือครูแผนการจัดการ
เรียนรู้ สาระพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคม
ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ป.5 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด,

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ. 2547 . หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ พื้นฐาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม
ป.5 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนพานิช วพ. จำกัด,

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ. 2547 . แบบฝึกหัดสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม ป.5
ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนพานิช วพ. จำกัด,

แบบทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 1
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ในการทำข้อสอบ

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ เวลา 20 นาที
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำถาม
4. จงกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ

1. นครสวรรค์ เป็นเมืองโบราณ ตั้งขึ้นในสมัยใด

ก. สมัยกรุงธนบุรี	ข. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์
ค. สมัยกรุงสุโขทัย	ง. สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
2. นครสวรรค์ มีพื้นที่ ไม่ติดต่อกับ จังหวัดใด

ก. สระบุรี ชัยภูมิ พิษณุโลก	ข. พิจิตร กำแพงเพชร ชัยนาท
ค. อุทัยธานี ลพบุรี สิงห์บุรี	ง. เพชรบูรณ์ ตาก
3. จังหวัดนครสวรรค์ มีทั้งหมดกี่อำเภอ

ก. 12 อำเภอ	ข. 14 อำเภอ
ค. 15 อำเภอ	ง. 18 อำเภอ
4. สะพานเดชาดิวงส์ใต้ ถือเป็นสะพานประวัติศาสตร์ของจังหวัดนครสวรรค์

ก. สะพานเดชาดิวงส์ 1	ข. สะพานเดชาดิวงส์ 2
ค. สะพานเดชาดิวงส์ 3	ง. ถูกทุกข้อ
5. ผู้นำระฆังมาถวายไว้ที่ศาลเจ้า คือใคร

ก. ผู้เลื่อมใสศรัทธาจากประเทศจีน สมัย ร.5	ข. พ่อค้าที่ร่ำรวยในตลาดปากน้ำโพคนหนึ่ง
ค. วัดในพระพุทธศาสนาวัดหนึ่ง สมัย ร.5	ง. พ่อค้าชาวปากน้ำโพร่วมกันบริจาค
6. ลักษณะสำคัญ ของพระมหาธาตุจันเสน คือสิ่งใด

ก. มีลักษณะเจดีย์ทรงลังกา	ข. จารึกข้อความต่างๆ ด้วยภาษาสุโขทัย
ค. สร้างไว้เพื่อแสดงบารมี หลวงพ่อโอด	ง. ส่วนยอดของมณฑปเจดีย์จะบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

7. พิพิธภัณฑ์จันเสน ตั้งอยู่ที่ใด

- ก. ทวารวดี ศรีอยุธยา
- ข. ตำบลจันเสน อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี
- ค. ตำบลจันเสน อำเภอดาศดิล จังหวัดนครสวรรค์
- ง. เมืองโบราณ จังหวัดนครสวรรค์

8. วัดหนองกลับ หรือที่มักเรียกว่า "วัดหนองบัวหนองกลับ" ใครเป็นผู้ก่อสร้าง ตั้งแต่สมัยใด

- ก. หลวงพ่อเดิมนำสร้าง สมัยรัชการที่ 5
- ข. หลวงพ่ออ้อยนำสร้าง สมัยรัชการที่ 8
- ค. พระนิกร โสภณนำสร้าง สมัยรัชการที่ 9
- ง. เทพเจ้าเมืองสี่แควนำสร้าง สมัยรัชการที่ 2

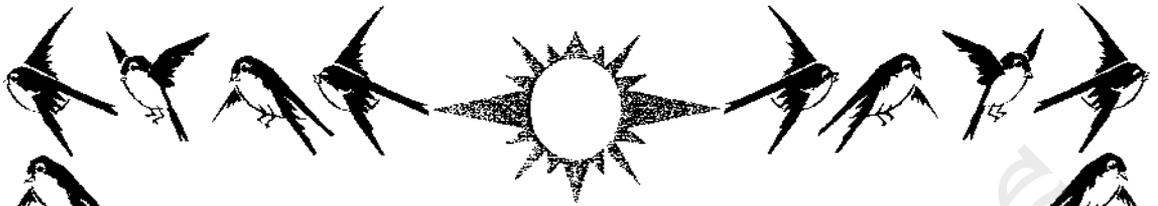
9. ภายในพิพิธภัณฑ์ ไม่มีสิ่งใด

- ก. พระพุทธรูปสมัยต่างๆ เครื่องลายคราม
- ข. เครื่องลายคราม สมุดข่อย
- ค. คู่พระไทรปฏิภกโบราณ
- ง. เครื่องใช้เครื่องครัวพื้นเมือง

10. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ เกิดขึ้นเพราะใคร

- ก. ประชาชนในชุมชน
- ข. พระภิกษุ
- ค. ข้าราชการ
- ง. ครู-นักเรียน

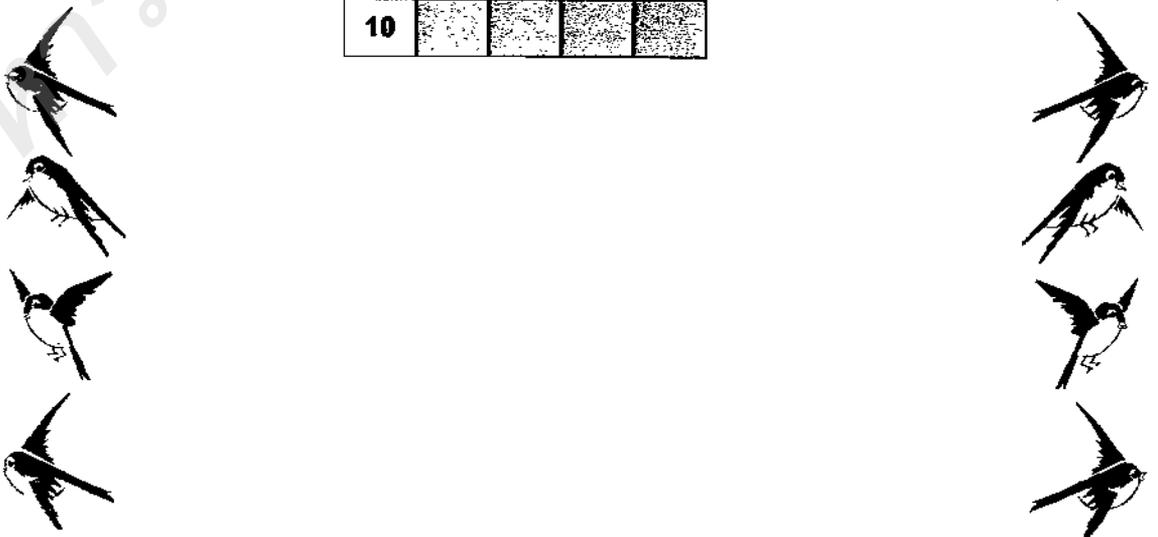

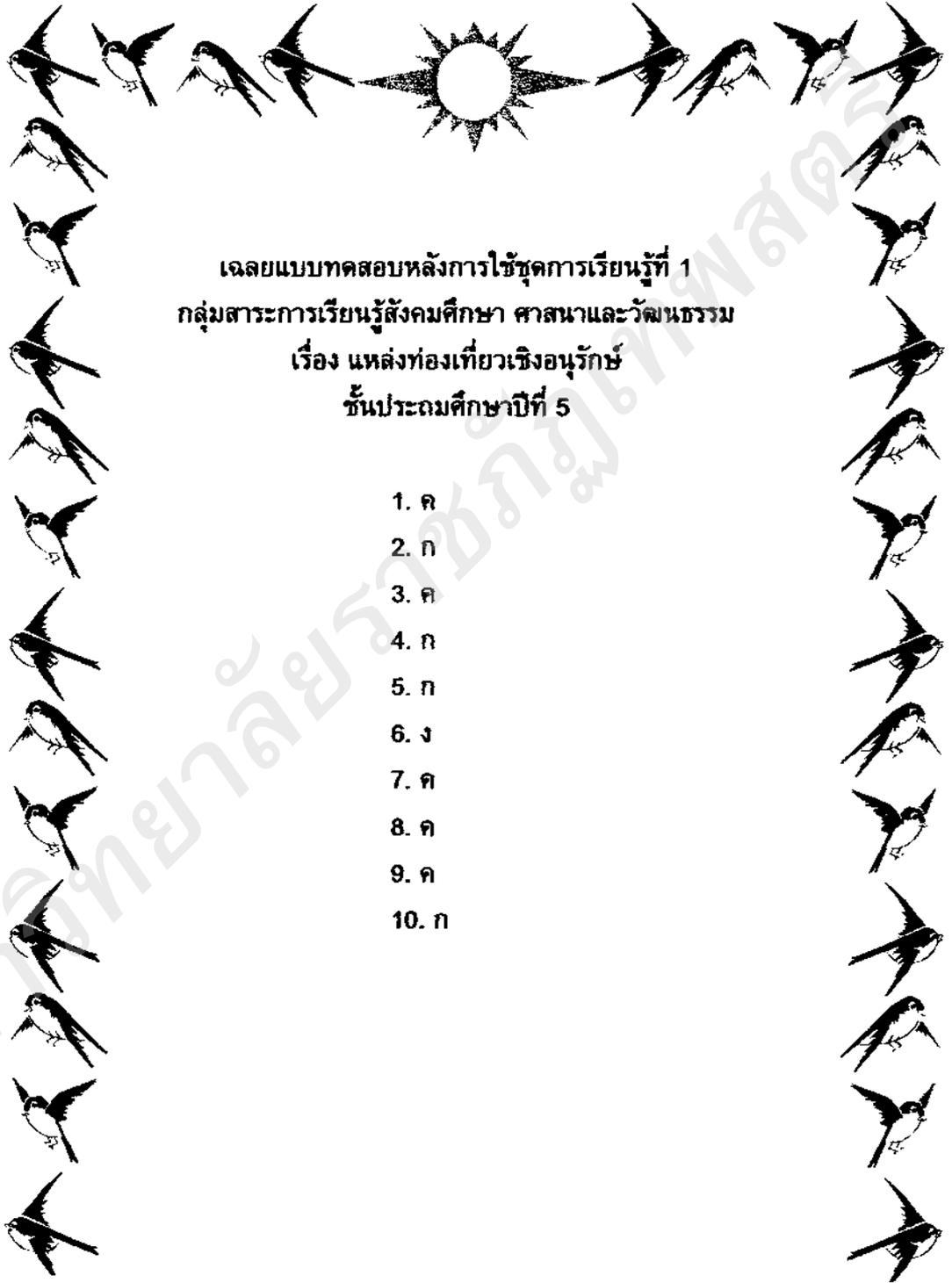
กระต่ายคำตอบ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
ลงในกระต่ายคำตอบ

	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

เฉลยแบบทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 1
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. ค
2. ก
3. ค
4. ก
5. ก
6. ง
7. ค
8. ค
9. ค
10. ก

ชุดการเรียนรู้

เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่องที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

กรรณิการ์ หุ่นทอง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ได้ใช้ทักษะต่างๆ ในการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ ได้นำเนื้อหามาเชื่อมโยงกับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดซึ่งอยู่ใกล้ตัวผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังมีความรู้ความเข้าใจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเองและมีจิตอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 4 คาบ ดังนี้

เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

- ดันน้ำเจ้าพระยา
- บึงบอระเพ็ด
- วนอุทยานเขาหลวง
- เขาหน่อเขาแก้ว
- วนอุทยานถ้ำเพชรถ้ำทอง
- อุทยานแห่งชาติแม่วงก์
- ถ้ำหินปูน
- หุ่นหินเทียน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหา สื่อ ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในชุดการเรียนรู้นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและครูในการพัฒนากิจกรรมการเรียน การสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

กรรมธิการ หุ่นทอง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูควรศึกษาและอ่านคำชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของชุดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องให้เข้าใจโดยละเอียด
2. ครูควรเตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสถานที่ ตลอดจนตรวจวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไขทันเวลา
3. ครูควรจัดสถานที่ ให้เหมาะสมกับห้องเรียน
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาที่จะสอนอย่างละเอียด และศึกษาให้เข้าใจในขั้นตอนการสอน
5. การสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ
  - 5.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
  - 5.2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม
  - 5.3 ขั้นสรุป
6. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูควรกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนมีปัญหาจะได้แนะนำและให้คำอธิบายกันได้
7. ครูควรเป็นผู้นำการอภิปรายหลังเรียน เพื่อสรุปบทเรียนและทบทวนดูว่านักเรียนได้รับหลักการหรือความรู้ความเข้าใจครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องก็แก้ไขเพิ่มเติมได้ทันที

คู่มือครู
ชุดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

กรรณิการ์ หุ่นทอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

สาระการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง สถานที่ต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มีภูมิทัศน์สวยงาม แปลกตา ได้แก่ ป่าเขา ลำธาร น้ำตก บึงทะเลสาบ หาดทราย บางแห่งมีการจัดการให้เป็น สวนรุกขชาติ สวนพฤกษศาสตร์ วนอุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ อุทยานนกน้ำ เมื่อเรียนรู้เรื่องแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแล้วจะช่วยให้นักเรียนมีความตระหนัก ความสำคัญ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและนำไปสู่การอนุรักษ์ต่อไป

2. มาตรฐานการเรียนรู้

2.1 มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม และจิตอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 มาตรฐานช่วงชั้น

เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม กระหนักถึงผลจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมดำเนินชีวิตตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมแก้ปัญหาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกประวัติสถานที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้
2. นักเรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้
3. นักเรียนบอกแนวทางในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2. ครูถามปัญหาให้นักเรียนตอบ เช่น
  - 1) นักเรียนทราบหรือไม่ต้นแม่น้ำเจ้าพระยาเกิดจากแม่น้ำสายใดบ้างไหลมา
รวมกัน
  - 2) วนอุทยานเขาหลวงจัดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติใช่หรือไม่
  - 3) นักเรียนมีแนวทางในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้วยวิธีใดบ้าง
 ฯลฯ
3. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่ากรณีที่นักเรียนตอบถูกบ้าง ผิดบ้างนั้น เป็นเพราะว่า
นักเรียนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงทางธรรมชาติ

ขั้นปฏิบัติการกิจกรรม

คาบที่ 1 – 2

1. ครูอธิบายการทำงานให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน
2. ครูให้นักเรียนทุกคนชมเนื้อหาโดยใช้วีดิทัศน์ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ในจังหวัดนครสวรรค์ (ตอนที่ 1)
3. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาตามใบความรู้ ดังนี้
  - ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
  - ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง บึงบอระเพ็ด
4. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันปฏิบัติการกิจกรรมตามใบงานที่ครูแจกให้หลังจากที่
นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ที่ 1 – 2 ลงในใบงานดังต่อไปนี้
  - ใบงานที่ 1 เรื่อง ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
  - ใบงานที่ 2 เรื่อง บึงบอระเพ็ด
5. เมื่อนักเรียนทำใบงานที่ 1-2 เสร็จแล้วครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกัน
ศึกษาตามใบความรู้ ดังนี้
  - ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง วนอุทยานเขาหลวง
  - ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง เขาหน่อเขาแก้ว
6. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันปฏิบัติการกิจกรรมตามใบงานที่ครูแจกให้หลังจากที่
นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ที่ 1 – 2 ลงในใบงานดังต่อไปนี้
  - ใบงานที่ 3 เรื่อง วนอุทยานเขาหลวง
  - ใบงานที่ 4 เรื่อง เขาหน่อเขาแก้ว
7. ครูให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนร่วมกันเล่นเกม “หนูทำได้”
  - 7.1 อ่านบัตรคำถามแล้วตอบคำถาม
  - 7.2 นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

คาบที่ 3-4

8. ครูให้นักเรียนทุกคนชมเนื้อหาโดยใช้วีดิทัศน์ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในจังหวัดนครสวรรค์ (ตอนที่ 2)

9. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาคำใบความรู้ ดังนี้

- ใบความรู้ที่ 5 เรื่อง วนอุทยานถ้ำเพชรถ้ำทอง
- ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง อุทยานแห่งชาติแม่วงก์

10. สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ 5-6 แล้วให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ในใบงานที่ 4-6

- ใบงานที่ 5 เรื่อง วนอุทยานถ้ำเพชรถ้ำทอง
- ใบงานที่ 6 เรื่อง อุทยานแห่งชาติแม่วงก์

11. เมื่อนักเรียนทำใบงานที่ 5-6 เสร็จแล้วครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาคำใบความรู้ ดังนี้

- ใบความรู้ที่ 7 เรื่อง ถ้ำหินปูน
- ใบความรู้ที่ 8 เรื่อง หุบหินเทิน

12. สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ 7-8 แล้วให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ในใบงานที่ 7-8

- ใบงานที่ 7 เรื่อง ถ้ำหินปูน
- ใบงานที่ 8 เรื่อง หุบหินเทิน

13. ครูให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนร่วมกันเล่นเกม "คู่ฉันอยู่ไหน"

- 11.1 อ่านบัตรคำถามแล้วตอบคำถาม
- 11.2 นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

ขั้นสรุป

14. ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัด นครสวรรค์

15. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปโดยเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping)
16. ครูสรุปเนื้อหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยใช้ โปรแกรม Power Point
17. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 2

5. สื่อการจัดการเรียนรู้

- 5.1 ใบความรู้
- 5.2 ใบงาน

- 5.3 บัตรคำสั่ง
- 5.4 บัตรคำถาม
- 5.5 บัตรเฉลย
- 5.6 เกม “หนูทำได้” และ “คู่น้อยไทย”
- 5.7 เนื้อหาโดยใช้โปรแกรม Power Point เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- 5.8 ครุสรูปเนื้อหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยใช้ โปรแกรม Power Point
- 5.9 หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. 5
- 5.10 แหล่งข้อมูลสาระสนเทศ

<http://61.192.250/nsinfo/Tour/findTravelType1.asp> เว็บไซต์รวบรวมข้อมูล
ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 การตอบคำถาม การเล่นเกมและการตรวจผลงาน
- 6.2 แบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการเรียนรู้

7. บันทึกผลหลังสอน

7.1 ผลการสอน

.....
 .....

7.2 ปัญหา/อุปสรรค

.....
 .....

7.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
 .....

(ลงชื่อ).....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ 1

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง ต้นน้ำเจ้าพระยา

ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา นครสวรรค์ได้ชื่อว่าเป็นเมืองต้นแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งนี้เนื่องจากแม่น้ำปิงและแม่น้ำน่านได้ไหลมาบรรจบกันที่ตำบลปากน้ำโพ บริเวณด้านหน้าเขื่อนในตัวเมือง

ซึ่งเป็นจุดรวมของแม่น้ำทั้งสองสายดังกล่าว จะมองเห็นถึงความแตกต่างของสายน้ำทั้งสองได้อย่างชัดเจน กล่าวคือแม่น้ำน่านจะมีสีค่อนข้างแดง และแม่น้ำปิงจะเป็นสีค่อนข้างไปทางเขียว เมื่อมาบรรจบกันแล้วจึงค่อยๆ รวมตัวเข้าด้วยกัน กลายเป็นจุดกำเนิดของ แม่น้ำสายสำคัญที่ชื่อเจ้าพระยา เป็นแม่น้ำสายใหญ่ เป็นสายสำคัญของประเทศไทย ไหลผ่านจังหวัดต่างๆ ในภาคกลางไปจนถึงกรุงเทพมหานคร และออกอ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรปราการ มีความยาวประมาณ 370 กิโลเมตร

บริเวณต้นแม่น้ำเจ้าพระยา มีทัศนียภาพอันสวยงามของแหลมเกาะยม และฝั่งตรงข้ามมีศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ - เจ้าแม่ปากน้ำโพ ในเทศกาลตรุษจีนมากกว่า 80 ปีแล้ว และริมฝั่งแม่น้ำน่านก็มีเรือนแพให้ได้ชมวิถีชีวิตของชาวบ้านทั้งสองฝั่งแม่น้ำ

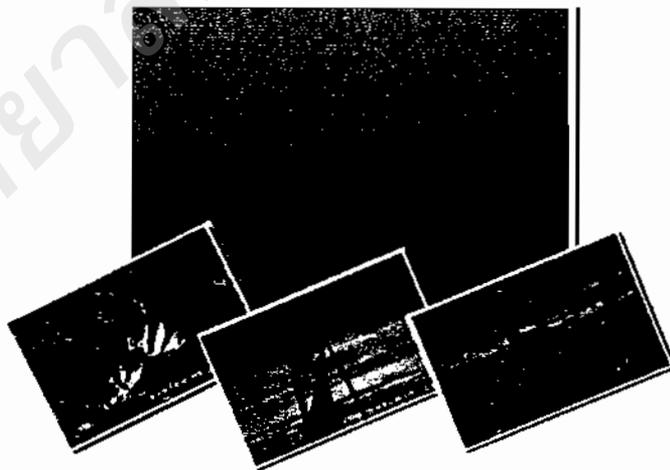
นักท่องเที่ยวที่ต้องการจะเที่ยวทางเรือเพื่อชมทัศนียภาพสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และแวะนมัสการหลวงพ่อดุสิตที่วัดปากน้ำโพ (วัดทองธรรมชาติเหนือ) สามารถเช่าเรือจากท่าน้ำเจ้าพระยา โดยเสียค่าเช่าเรือประมาณ 180 บาท (ไปกลับ) เรือบรรทุกได้ 15 คน

ใบความรู้ที่ 2

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง บึงบอระเพ็ด

เป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทยซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ อยู่ใน
 ท้องที่ 3 อำเภอ มีเนื้อที่ประมาณ 132,777 ไร่ 56 ตารางวา มีสัตว์และพันธุ์พืชน้ำอยู่มากมาย
 บึงบอระเพ็ด มีชื่อเสียงรู้จักกันแพร่หลายมานานว่าเป็นแหล่งน้ำที่มีจระเข้ชุกชุม และเป็น
 แหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดแหล่งใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศประมาณว่ามีพันธุ์ปลาด่าง ๆ
 ประมาณ 148 ชนิด พันธุ์สัตว์ที่หายากได้แก่ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ปลาเสือคอก ปัจจุบันจะเข้
 ในบึงเหลืออยู่น้อยมาก จะมีให้เห็นก็ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดนครสวรรค์ ซึ่งได้
 เพาะพันธุ์และเลี้ยงไว้ให้นักท่องเที่ยวชมเท่านั้น นอกจากนี้ในบริเวณบึงยังเป็นที่อยู่อาศัยของ
 นกนานาชนิด บึงบอระเพ็ดแยกจากถนนสายเอเชียไปตามถนนสาย 225 (นครสวรรค์-ชุมแสง)
 ระยะทาง 8 กิโลเมตร มีบริการเรือนำชมบึงบอระเพ็ด

สถานที่เพาะพันธุ์สัตว์น้ำ บึงบอระเพ็ด ได้เปิดอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ (Aquarium) ใหม่ โครงสร้างเป็นลักษณะลำเรือ เปิดบริการทุกวัน เวลา 10.00 - 18.00 น. อัตราค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 30 บาท เด็ก 20 บาท

พิพิธภัณฑ์ปลา

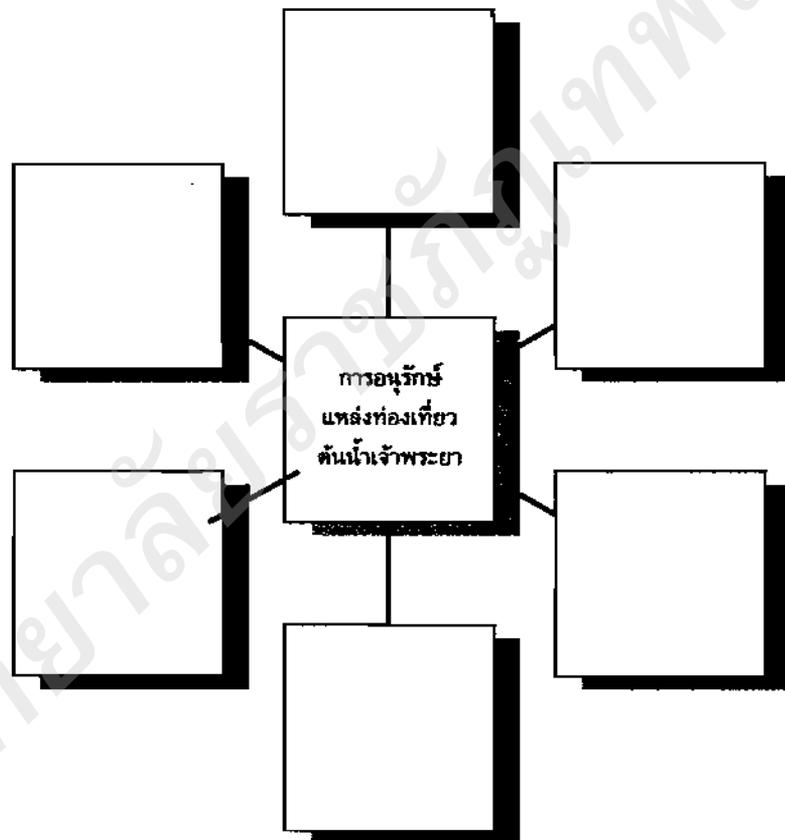
ปลาเสือคอด...อยู่ต้อนรับปากทางเข้าบึง

อุโมงค์กลาง คูใหญ่ มีกระเบนราหูใหญ่อยู่ 2 ตัว

ใบงานที่ 1
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง ดันน้ำเจ้าพระยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนผังความคิดในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง ดันน้ำเจ้าพระยา

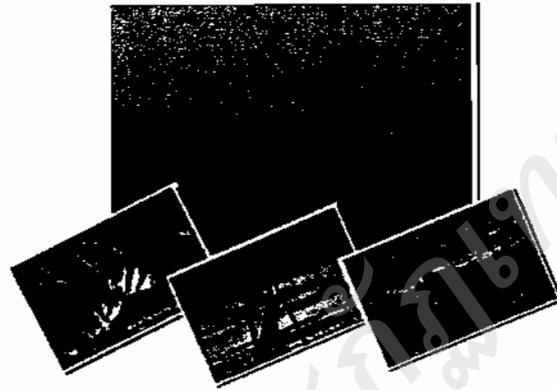

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 2

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง บึงบอระเพ็ด

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรียงความ การอนุรักษ์ธรรมชาติ บึงบอระเพ็ด พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

ชื่อเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ 3

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง วนอุทยานเขาหลวง

วนอุทยานเขาหลวง อยู่ในท้องที่ตำบลวังม้า อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาหลวง มีเนื้อที่ประมาณ 59,375 ไร่ โดยกรมป่าไม้ได้ประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2539

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นภูเขาสูงชัน ตั้งอยู่โดดเดี่ยวบนพื้นที่ราบทางทิศตะวันตกของจังหวัดนครสวรรค์ มียอดเขาหลวงเป็นยอดเขาสูงสุดสูง 772 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง และยอดเขาเขี้ยวเป็นยอดเขาสูงรองลงมาสูง 762 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพโดยทั่วไปเป็นภูเขาหินปูน สูงสลับซับซ้อน พื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชันมากกว่า 35% ป่าบนยอดเขามีความอุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของคลองวังม้า และคลองบางละมุงในเขตจังหวัดนครสวรรค์

พันธุ์ไม้และสัตว์ป่า

ป่าเบญจพรรณ เป็นป่าโปร่งผสมผลัดใบมีไม้ขนาดเล็ก-กลาง มีไม้ไผ่ขึ้นหนาแน่น พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ มะกอก เสี้ยว จิวป่า ตะแบก แดง ประดู่ เป็นต้น ป่าเต็งรัง พบบริเวณเชิงเขาที่สูงไม่มากนัก มีไม้ขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ มีหญ้าปกคลุมพื้นป่า ไฟไหม้เกือบทุกปี พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ เต็ง รัง ประดู่ พลอง เหียง มะค่าแต้ ใฝ่รวก เป็นต้น ป่าดิบแล้ง พบบริเวณยอดเขา หุบเขา ลำห้วย พื้นป่ารกทึบ ประกอบด้วยไม้พุ่มเถาวัลย์ หวาย กล้ายไม้ พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่

ตะเคียนทอง ยางขาว มะไฟป่า ดินเบ็ด สมพง เสลา ยมหิน เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยว

ถ้ำบ่อยา เป็นถ้ำขนาดใหญ่มีความซับซ้อน เป็นที่ตั้งของวัดบ่อถ้ำยา อยู่บริเวณตอนเหนือของเทือกเขาหลวง

ถ้ำธารทิพย์ อยู่บริเวณหลังสำนักงานวนอุทยานเขาหลวง ระยะทางประมาณ 300 เมตรถึงปากถ้ำ การชมถ้ำใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง ภายในมีห้องต่างๆ มากกว่า 12 ห้อง มีหินงอกหินย้อยที่มีลักษณะแตกต่างกันไปตามจินตนาการ ซึ่งเป็นถ้ำที่ยังคงความสมบูรณ์และเป็นธรรมชาติมากที่สุด เหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษาและประชาชนโดยทั่วไป ช่วงเวลาในการท่องเที่ยวระหว่างเดือนตุลาคม-เดือนเมษายน

ยอดเขาหลวง เป็นยอดเขาสูงสุดสูง 772 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง บนยอดเขามีอากาศเย็นสบาย และหนาวมากในฤดูหนาว มีจุดชมวิวกที่สวยงาม มีบ่อชุดทองคำ ถ้ำน้ำ และบ่อน้ำซับ

น้ำตก จะมีน้ำตกหินลาด, น้ำตกโกรกพนม, น้ำตกโกรกเสลา, น้ำตกโกรกกระแปง และน้ำตกโกรกชำเหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป ช่วงเวลาในการท่องเที่ยวระหว่างเดือนมิถุนายน-เดือนกันยายน

การเดินทาง

รถยนต์ เดินทางจากจังหวัดนครสวรรค์ไปตามทางหลวงหมายเลข 1 (สายนครสวรรค์-กำแพงเพชร) ถึงตลาดหนองเบน ระยะทาง 17 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายสู่ทางหลวงหมายเลข 1072 (สายอำเภอสามค้ายาว) ถึงแยกเข้าวัดศรีอุทุมพร ระยะทาง 5 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าวัดศรีอุทุมพรอีก 7 กิโลเมตร ก็จะถึงวนอุทยานเขาหลวง รวมระยะทางจากจังหวัดนครสวรรค์ถึงวนอุทยานเขาหลวงเป็นระยะทาง 29 กิโลเมตร

ใบความรู้ที่ 4

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง เขาหน้อ-เขาแก้ว

เขาหน้อ - เขาแก้ว อยู่ริมทางหลวงสายพหลโยธิน ช่วงนครสวรรค์ - กำแพงเพชร ในท้องที่ตำบลบ้านแดน อำเภอบรรพตพิสัย ระยะทางจากตัวจังหวัดประมาณ 45 กิโลเมตร และจากตัวที่ว่าการอำเภอบรรพตพิสัยประมาณ 18 กิโลเมตร

เขาหน้อ เป็นเขาหินปูนที่มีวัดเขาหน้ออยู่เชิงเขา มีบันไดขึ้นสู่ยอดเขาซึ่งเป็นจุดชมวิว ระหว่างทางมีถ้ำประดิษฐานพระพุทธรูปนอนองค์ใหญ่ เมื่อครั้งพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เสด็จภาคเหนือทางชลมารคสายแม่น้ำปิง เคยทรงประทับพักแรมที่นี่ ต่อมาจังหวัดได้สร้างพระบรมรูปไว้เป็นอนุสรณ์ บริเวณเชิงเขามีฝูงลิงจำนวนมาก คอยรับอาหารจากนักท่องเที่ยวที่มาเยือน นอกจากนี้เวลาเย็นจะมองเห็นฝูงค้างคาวที่อาศัยอยู่ตามถ้ำน้อยใหญ่ในภูเขาบินออกไปหากิน ดูเป็นสายยาวสีดำอยู่บนท้องฟ้า

เขาแก้ว อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน มีถ้ำหลายถ้ำซึ่งเป็นที่อยู่ของค้างคาวมากมายใน เวลาเย็นใกล้พลบค่ำฝูงค้างคาวจะพากันบินออกหากิน

" **พระพุทธเจ้าหลวง** " ได้เคยเสด็จประพาสบริเวณเขาหน้อเมื่อปี 2449 และต่อมาในปี 2452 ได้พระราชทานสิ่งของให้แก่หลวงพ่อแหยม วัดบ้านแดน อยู่ภายในวัดเขาหน้อมีสถานที่สำคัญต่างๆ ในการตามรอยเสด็จประพาสค้น ได้แก่ " **สระเสด็จ** " ที่เคยทรงนำ สิ่งพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 ถวายแก่ หลวงพ่อแหยม และพระบรมรูปรัชกาลที่ 5 สำหรับสักการะ

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

เขาหน่อ-เขาแก้ว ตำบลบ้านแคนมีเขาหน่อ-เขาแก้วเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญต่อระบบนิเวศน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธาร พืชพรรณต่างๆ เป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์ป่า ตลอดจนเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความสำคัญในเชิงันทนาการและการท่องเที่ยวลักษณะของเขาน่อ-เขาแก้ว เป็นเทือกเขาหินปูนที่มียอดเขาคิดต่อกัน เป็นแนวยาว บริเวณใกล้เคียงมีเขาอื่นๆ

อีกเช่น เขากระเด็น เขาเขียวหรือเขาย่านาง เขาคานและเขานางพันธุรัตน์เป็นเทือกเขาที่มีทัศนียภาพที่สวยงามเป็นที่รู้จักของประชาชนโดยทั่วไปสิ่งที่สำคัญเขาน่อ-เขาแก้วแสดงถึงเอกลักษณ์ ของท้องถิ่นเป็นสมบัติอันล้ำค่าที่ธรรมชาติสร้างสรรค์

ทางด้านธรณีวิทยา

เขาน่อ-เขาแก้วเป็นพื้นที่ที่อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงจากหินตะกอนคือ หินปูนมาเป็นหินแปรคือ หินอ่อน แต่กระบวนการเปลี่ยนแปลงยังไม่สมบูรณ์ การศึกษาค้นคว้าด้านธรณีวิทยาก็มีความน่าสนใจอยู่ไม่น้อย

ป่าไม้

ป่าไม้บริเวณเขาน่อ-เขาแก้ว เป็นป่าเบญจพรรณเมื่อมองดูในฤดูฝนจะเห็นความเขียวชอุ่มของพรรณไม้แข่งกันเจริญเติบโต เรียงเป็นแนวตามความสูงชันของทิวเขา และสิ่งที่สำคัญป่าไม้บริเวณนี้เป็นแหล่งกำเนิดชีวิตและแหล่งอาหารของสัตว์ป่านานาชนิด เช่น ลิงแสม

มากกว่า 60 ชนิด ป่าชุมชน ตำบลบ้านแคนมีการปลูกป่าชุมชน จำนวน 2 แห่งด้วยกันคือ หมู่ที่ 2 บ้านเขาน่อ และหมู่ที่ 4 บ้านนาหุบ

ใบงานที่ 3
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง วนอุทยานเขาหลวง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. วนอุทยานเขาหลวงตั้งอยู่ที่ใด

.....

2. ลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ถ้าป่าเขา มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

4. แก่ธารทิพย์ มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

5. ยอดเขาหลวง มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่จะอนุรักษ์ธรรมชาติวนอุทยานเขาหลวงอย่างไรให้มีความสวยงามอย่างยั่งยืน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ 4

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง เขาหน่อ-เขาแก้ว

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. แหล่งท่องเที่ยว เขาหน่อ - เขาแก้ว ตั้งอยู่ที่ใด

.....

.....

2. เขาแก้ว มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. เขาหน่อ มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่า เขาแก้ว - เขาหน่อ มีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์ป่าไม้บริเวณเขาแก้ว - เขาหน่อ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

บัตรคำสั่งเกมหนูทำได้
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

*****

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนบอกประวัติสถานที่ตั้งของต้นน้ำเจ้าพระยา บึงบอระเพ็ด วนอุทยานเขาหลวง เขาหน่อเขาแก้วได้
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักห่วงแหนและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในจังหวัดนครสวรรค์

อุปกรณ์การเล่น

1. บัตรคำถาม
2. บัตรคำตอบ
3. บัตรเฉลย

วิธีเล่น

1. นักเรียนทุกคนเล่นร่วมเล่นเกม หนูทำได้
2. ครูอ่านบัตรคำถามให้นักเรียนฟัง 2 รอบ ให้นักเรียนตอบคำถามลงในบัตรคำตอบ
3. ครูเฉลยคำตอบ ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
4. ทำการรวมคะแนนแล้วส่งคืนเจ้าของ

บัตรคำถามเกมหนูทำได้
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

*****

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านคำถามให้เข้าใจแล้วเขียนคำตอบลงในบัตรคำตอบ
ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา เกิดจากแม่น้ำปิงและแม่น้ำน่านไหลมาบรรจบกันที่ใด?
2. แม่น้ำเจ้าพระยา มีความยาวกี่กิโลเมตร?
3. บึงบอระเพ็ด มีพื้นที่ปลาน้ำจืดประมาณกี่ชนิด?
4. สวนอุทยานเขาหลวง ได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อใด?
5. ยอดเขาหลวง สูงจากน้ำทะเลประมาณกี่เมตร?
6. เขาหน่อเขาแก้ว ตั้งอยู่บนเส้นทางหลวงสายใด?
7. เขาหน่อเขาแก้วเป็นเขาหินปูนที่ประดิษฐานพระพุทธรูปใด?
8. ป่าไม้บริเวณเขาหน่อเขาแก้วเป็นป่าประเภทใด?

บัตรคำตอบเกมหนูทำได้
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

*****

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำถามให้เข้าใจแล้วเขียนคำตอบลงในบัตรคำตอบ
ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....

ไฮโย !!! ได้เล่นเกมแล้ว

บัตรเฉลยเกมหนูทำได้
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

*****
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำถามให้เข้าใจแล้วเขียนคำตอบลงในบัตรคำตอบ
ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1. ตำบลปากน้ำโพ
2. 370 กิโลเมตร
3. 148 ชนิด
4. 22 กุมภาพันธ์ 2539
5. 772 เมตร
6. พหลโยธิน
7. พระพุทธรูปนอน
8. ป่าเบญจพรรณ

ใบความรู้ที่ 5

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง วนอุทยานถ้ำเพชร - ถ้ำทอง

วนอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2540 ตามหนังสือกรมป่าไม้ที่ กษ. 0712.3/733 ลงวันที่ 10 มกราคม 2540 โดยให้อยู่ในความควบคุมดูแล ของสำนักงานป่าไม้เขตนครสวรรค์ พื้นที่จัดตั้งประกอบด้วย เขาซอนเตือ และเขาขวาง เดิมที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าห้วยหวาย ซึ่งประกาศเป็นป่าสงวนฯ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (2501) ลงวันที่ 26 กันยายน 2501 ภายหลังที่กระทรวงเกษตรฯ ไม่ขัดข้องกระทรวงมหาดไทย โดยกรมประชาสัมพันธ์ ขอย้ายเขตนิคมสร้างตนเองเข้าไปในเขตป่าสงวน ป่าห้วยหวาย และกระทรวงเกษตรฯ ได้ประกาศเพิกถอนป่าสงวนฯ ป่าห้วยหวาย ต่อมากรมประชาสัมพันธ์ได้อนุญาตให้กรมป่าไม้ใช้พื้นที่เขาซอนเตือ ท้องที่อำเภอตากสิน และเขาขวาง ท้องที่อำเภอตากฟ้าผนวกเข้าด้วยกันมีเนื้อที่ทั้งหมด 4,659 - 2 - 00 ไร่ เพื่อจัดตั้งเป็นวนอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง ตามหนังสือประชาสัมพันธ์ ที่ รส.0405/109879 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2539

ตำแหน่งที่ตั้ง

วนอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง ตั้งอยู่ที่บ้านซอนเตือ หมู่ที่ 5 ตำบลตากสิน อำเภอตากสิน จังหวัดนครสวรรค์ มีเนื้อที่ประมาณ 4,659 ไร่ อยู่ห่างจากจังหวัดนครสวรรค์ไปทางทิศใต้ ระยะทางประมาณ 83 กิโลเมตร มีค่าพิกัดภูมิศาสตร์ พิกัด X = 650030 พิกัด Y = 1692223 มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ บ้านสระแก้ว
ทิศใต้	ติดต่อกับ เส้นทางสายตากสิน-ตากฟ้า
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านหนองพิบูล
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ บ้านโคกกระตี่

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นเทือกเขาหินสูงชัน สลับซับซ้อน มีศักยภาพโดดเด่น สวยงาม ส่วนใหญ่เป็นเขาหินปูน และหินแกรนิต มีความสูง 100-375 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีทัศนียภาพสวยงาม อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพรรณไม้ และสัตว์ป่านานาชนิด ประกอบด้วยถ้ำเล็กถ้ำน้อย รวมประมาณ 70 ถ้ำ เคยพบโครงกระดูก มนุษย์โบราณ

เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา อายุนับพันปี ในอดีตเมื่อวันที่ 17 มกราคม ร.ศ. 129 หลวงพ่อรุ่ง วัดหนองสีนวล ได้ค้นพบครุฑสัมฤทธิ์ พร้อมด้วยลูกศร ได้ถวายศรแก่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ (รัชกาลที่ 6) ทรงพระราชทานนามศรว่า "พระแสงศรกำลังราม"

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศในฤดูฝน อากาศชุ่มชื้น ในฤดูร้อนอากาศร้อนและแห้งแล้ง

ลักษณะพืชพรรณและสัตว์ป่า

ในเขตพื้นที่ของวนอุทยานมีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก มีพันธุ์ไม้นานาชนิดและพืชสมุนไพรต่าง ๆ ในป่าเบญจพรรณประกอบด้วย ไม้ยืนต้นประเภทผลัดใบเป็นส่วนใหญ่ มีไม้ไผ่รวก ไม้ป่าชื้นปะปน ส่วนพันธุ์ไม้ที่พบขึ้นหนาแน่น ได้แก่ บริเวณป่าดงดิบแล้ง เช่น ไม้มะค่าโมง มะหาด ปออีแก้ง ตะแบก ตะคร้ำ สมพง อ้อยช้าง สำโรง สมอพิเภก ฯลฯ ส่วนพันธุ์ไม้ที่น่าสนใจซึ่งมีอยู่จำนวนมากได้แก่ พันธุ์ไม้สมุนไพร เช่น จันทน์แดง จันทน์ผา ตับเต่าทองหลวง ประดงแดง เกล็ดนาคราช กวาวเครือ กระแตไต่ไม้ (สไบนาง) กำลั้งหนูมานนมตำเลีย ฯลฯ เป็นต้น และพบซากสัตว์ดึกดำบรรพ์ ในยุคต่าง ๆ มีอยู่จำนวนมากตามก้อนหินบนเขาและตามผาโง้งถ้ำ

จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

สถานที่ที่ท่องเที่ยวของวนอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง ส่วนใหญ่เป็นถ้ำ จากการสำรวจพบว่า มีถ้ำทั้งหมดประมาณ 70 ถ้ำ ขณะนี้ได้มีการพัฒนาให้เข้าเที่ยวชมแล้วจำนวน 9 ถ้ำ แต่ละถ้ำมีความสวยงามแตกต่างกันและยังมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทาง 1.2 กิโลเมตร ตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติมีทรัพยากรธรรมชาติเหมาะแก่การเรียนรู้ ซึ่งได้จัดทำไว้เป็นจุดความเส้นทางเดิน จุดเด่นที่น่าสนใจของวนอุทยานมีดังนี้

1. ถ้ำบุษราคัม ภายในถ้ำมีห้องโถงขนาดใหญ่ 2 ห้อง มีหินงอก หินย้อยหลายสีสลับเป็นชั้น ๆ บางจุดเป็นเหมือนปูนปั้นสีขาวบริสุทธิ์ ยามกระทบกับแสงไฟจะเป็นประกายแวววาวประดุจเพชรอันล้ำค่า

2. ถ้ำเพชรนางอาย เป็นอีกถ้ำที่มีความสวยงามไม่แพ้ถ้ำบุษราคัม มีความลึกลับในวัดความทางเดินและผนังถ้ำมีหินงอกหินย้อยแสนวิจิตรพิสดารยิ่งนัก

3. จุดชมวิว ได้แก่ จุดชมวิวมหาขมภู อยู่เลยถ้ำวิมานลอยไปทางทิศตะวันออก ความสูงอยู่ที่ระดับ 345 เมตรจากระดับน้ำทะเล มีทัศนียภาพที่สวยงามสามารถมองเห็นตลาดศาลีและเขาวงกตที่ทอดเป็นแนวยาวด้านอำเภอตากฟ้า

4. สมุนไพรมหัศจรรย์ ต้นกำลังหนุมาน ซึ่งเป็นพืชสมุนไพรที่ใหญ่ วัดโดยรอบลำต้น 139 เซนติเมตร

5. เครื่องปั้นดินเผา หม้อไหโบราณหลายต่าง ๆ และของใช้ยุคมนุษย์ถ้ำ

ใบความรู้ที่ 6

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง อุทยานแห่งชาติแม่วงก์

อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีพื้นที่ครอบคลุมท้องที่อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอแม่วงก์ และอำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธาร ตามเทือกเขาสูงชันก่อกำเนิดเป็นน้ำตกที่สวยงาม 4-5 แห่ง ทั้งเป็นต้นกำเนิดของลำน้ำแม่วงก์ที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ นอกจากนี้ยังมีแก่งหินทำให้เกิดน้ำตกเล็กๆ ตลอดจนมีหน้าผาที่สวยงามตามธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ 558.750 ไร่ หรือ 894 ตารางกิโลเมตร

กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ ได้นำเสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2528 เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2528 เห็นชอบให้กำหนดพื้นที่ดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าคลองขลุงและป่าคลองแม่วงก์ในท้องที่ตำบลปางตาไว อำเภอคลองขลุง (ปัจจุบันเป็นอำเภอปางศิลาทอง) จังหวัดกำแพงเพชร และป่าแม่วงก์-แม่เปิน ในท้องที่ตำบลแม่และ และตำบลห้วยน้ำหอม อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ (ปัจจุบันเป็นตำบลแม่และ อำเภอแม่วงก์ และตำบลแม่เปิน อำเภอแม่เปิน) เป็นอุทยานแห่งชาติ ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 104 ตอนที่ 183 ลงวันที่ 14 กันยายน 2530 เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 55 ของประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนเรียงรายกันอยู่ตามเทือกเขาถนนธงชัย ลดหลั่นลงมาถึงพื้นราบ ประมาณ 40-50 ลูก ยอดที่สูงที่สุดคือ “ยอดเขาโมโกจู” สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,964 เมตร เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารต้นกำเนิดของลำน้ำแม่วงก์ ส่วนพื้นที่ราบมีไม่มาก ส่วนใหญ่อยู่บริเวณริมแม่น้ำ และเป็นแหล่งแร่ธาตุสำคัญ เช่น แร่ไมก้า

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ในช่วงฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - เดือนกุมภาพันธ์ เป็นช่วงที่เหมาะสมแก่การไปท่องเที่ยวมากที่สุด เพราะอากาศค่อนข้างหนาวเย็น อันเนื่องมาจากลมความกดอากาศสูงมาจากประเทศจีน แผ่ลงมาทางตอนใต้เข้าสู่ประเทศไทยตอนบนและปกคลุมประเทศ ลมที่พัดสู่ประเทศไทยในฤดู คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนช่วงฤดูร้อนเริ่มต้นจากเดือนมีนาคม - เดือนพฤษภาคม อากาศค่อนข้างร้อนจัดและมีฝนตกน้อย ทำให้สังคมพืชป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณผลัดใบ สำหรับฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน - เดือนตุลาคม มีปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 1,100 มิลลิเมตรต่อปี

แหล่งท่องเที่ยว

อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ได้จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานไว้ให้บริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเช่น บริเวณปากคลองแม่กระสา ซึ่งอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 17 กิโลเมตร ได้จัดเป็นสถานที่กางเต็นท์ให้นักท่องเที่ยวที่มาพักได้สัมผัสความสมบูรณ์ของป่าดิบชื้นและพรรณไม้ป่าานาพันธุ์ และเป็นจุดพักก่อนเดินทางไปชมน้ำตกแม่เฒ่า ยอดเขาโมโกจู น้ำตกแม่กระสา และน้ำตกแม่กิ นอกจากนี้ทางอุทยานแห่งชาติได้จัดให้มีทางเดินศึกษาธรรมชาติ 3 เส้นทาง คือ

- 1) เริ่มต้นจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ เดินลัดเลาะลำน้ำคลองลงไปสิ้นสุดที่ผาคอยนาง รวมระยะทาง 1.4 กิโลเมตร
- 2) เริ่มต้นจากหลังป้ายอุทยานแห่งชาติ เดินผ่านสวนสัก ป่าเบญจพรรณ และมีทางแยกไปแวะชมน้ำตกเล็กๆ ชื่อ ชารบุญมี แล้วมาสิ้นสุดที่จุดเริ่มต้น รวมระยะทาง 3 กิโลเมตร
- 3) เริ่มต้นจากหลังป้ายอุทยานแห่งชาติ แล้วมาพบกับเส้นทางที่ 2 ที่น้ำตกชารบุญ มีตลอดเส้นทางเป็นทางขึ้นเขาลงเขา มีจุดพักเป็นช่วงๆ รวมระยะทาง 7.4 กิโลเมตร

ใบงานที่ 5

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง วนอุทยานถ้ำเพชร – ถ้ำทอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. วนอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง ตั้งอยู่ที่ใด

.....

.....

2. ลักษณะภูมิประเทศ วนอุทยานถ้ำเพชร - ถ้ำทอง มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ลักษณะภูมิอากาศ วนอุทยานถ้ำเพชร - ถ้ำทอง มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

4. ถ้ำบุษราคัม มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

5. ถ้ำเพชรนางอาย มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

6. นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์ วนอุทยานถ้ำเพชร – ถ้ำทอง อย่างไรให้มีความสวยงามอย่างยั่งยืน

.....

.....

.....

7. นักเรียนคิดว่า วนอุทยานถ้ำเพชร – ถ้ำทอง มีประโยชน์อย่างไรกับการท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

.....

.....

.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 6

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง อุทยานแห่งชาติแม่วงก์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีพื้นที่ครอบคลุมท้องที่อำเภอใดบ้าง
.....
.....
2. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่เท่าใดของประเทศ
.....
3. กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ ได้นำเสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มีมติเห็นชอบให้
เป็นอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เมื่อวันที่เท่าใด
.....
4. สภาพภูมิประเทศ ของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีลักษณะอย่างไร
.....
.....
5. ยอดเขาที่สูงที่สุดในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ คือ
.....
6. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีแหล่งแร่ธาตุที่สำคัญ คือ
.....
7. สภาพภูมิอากาศของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ในแต่ละฤดูเป็นอย่างไร
  - 7.1 ช่วงฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือน.....ถึงเดือน.....
มีลักษณะเป็นอย่างไร.....
  - 7.2 ช่วงฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือน.....ถึงเดือน.....
มีลักษณะเป็นอย่างไร.....
  - 7.3 ช่วงฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือน.....ถึงเดือน.....
มีลักษณะเป็นอย่างไร.....
8. เมื่อนักเรียนได้ศึกษาสภาพจริงแล้ว นักเรียนจะมีวิธีใดบ้างที่จะอนุรักษ์ธรรมชาติที่สวยงาม
ไว้อย่างยั่งยืน
.....
.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ 7
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง ถ้ำหินปูน

ถ้ำหินปูน ในเขตอำเภอตากฟ้ามีถ้ำที่เกิดจากการกัดกร่อนหินปูนจากธรรมชาติมากมาย ซึ่งมีความสวยงามพอสมควร และถ้ำบางแห่งกำลังสำรวจเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น ถ้ำพรสวรรค์ ถ้ำผาสวรรค์ ถ้ำดับแผล และถ้ำธรรมวัตรมี ที่อยู่ในเขตตำบลลำพยนต์ นอกจากนี้ก็มีถ้ำคูหาโสภณ ถ้ำสองพี่น้องในเขตตำบลเขาชายธง

ตั้งอยู่ที่ตำบลลำพยนต์ ถนนลาดยางห่างจากตัวจังหวัด 105 กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 10 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 1สายตากฟ้า-โคกสำโรง กิโลเมตรที่ 224 วัดอยู่ทางซ้ายมือ ภายในแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็นห้องเล็ก ตอนที่สอง เป็นห้องใหญ่มีพระพุทธรูปและสิ่งก่อสร้างอยู่มาก มีน้ำตกจำลอง สระน้ำตรงกลาง ถ้ำ พื้นถ้ำเทคอนกรีตหมด บรรยากาศเย็นสบาย ไม่มีค้างคาวอาศัยอยู่ ภายในถ้ำติดตั้งระบบไฟฟ้า และประปา ด้านข้างปากทางเข้าถ้ำมีพระพุทธรูปบาทเกือกแก้ว

ใบความรู้ที่ 8

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง ทุ่งหินเทิน

ทุ่งหินเทิน เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติกับความลึกลับมหัศจรรย์ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลปางสวรรค์ อำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ห่างจากตัวเมืองนครสวรรค์ ประมาณ 70 กิโลเมตร เป็นทุ่งหญ้าเนินเขา ที่มีกลุ่มก้อนหินขนาดใหญ่น้อยเรียงกระจัดกระจาย มีทั้งตั้งซ้อนกันในลักษณะสัมผัสกัน เพียงเล็กน้อยเหมือนกับมีคนมาจับวาง ซึ่งนับว่าเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่แปลกประหลาดพิศดาร น่าอัศจรรย์แก่ผู้พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง

แต่สำหรับประชาชนในระแวกนั้นอาจจะดูว่าไม่แปลกอะไรนัก เพราะเห็นมานานแล้ว กลายเป็นเรื่องธรรมดาของคนแถวนั้น ในทุก ๆ ปี จังหวัดนครสวรรค์ ได้จัดให้มีการท่องเที่ยวทั่วไทยไปได้ทุกเดือน และจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งที่มีผู้นิยมมาเที่ยวชมทุ่งหินเทิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในบริเวณไม่ไกลจากนี้มากนัก จะมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามอีกหลายแห่งที่สามารถจะชื่นชมธรรมชาติที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะผู้ที่นิยมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ นับเป็นทรัพยากรที่เป็นทุนไม่ต้องสร้าง สามารถบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ได้

สิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ที่ได้มีการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางนั่นเอง และน่าจะเป็นโอกาสดีสำหรับสถานศึกษาที่อยู่ในเขตทุ่งหินเทิน ที่จะได้กอบโกยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ สอนให้นักเรียนได้รู้จักการบริหารจัดการ หรือเรียนรู้บูรณาการเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในหลายสาขาวิชาไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือฟิสิกส์ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ อาจจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นหรือหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่มีอยู่อย่างรู้ค่า มีทักษะในการคิด สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีสุขภาพจิตที่ดี เรียนรู้ด้วยความสุข เป็นไปตามคาดหวังที่จะให้เป็นคนดี เก่ง และมีสุขสืบไป จึงจะได้ชื่อว่าใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นทุ่งหินเทินอย่างคุ้มค่า สมเจตนาธรรมณ์

ใบงานที่ 7

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง ถ้ำหินปูน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาภาพที่กำหนดให้ แล้วเขียนวิธีการอนุรักษ์ถ้ำหินปูนให้เป็นสมบัติ
ของชาติและคนรุ่นหลังต่อไป

วิธีการอนุรักษ์ ถ้ำหินปูน

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 8

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เรื่อง ทุ่งหินเทิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาภาพที่กำหนดให้ แล้วเขียนประโยชน์ที่นักเรียนและบุคคลอื่นได้รับ และควรอนุรักษ์อย่างไรให้อยู่ในสภาพเดิม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

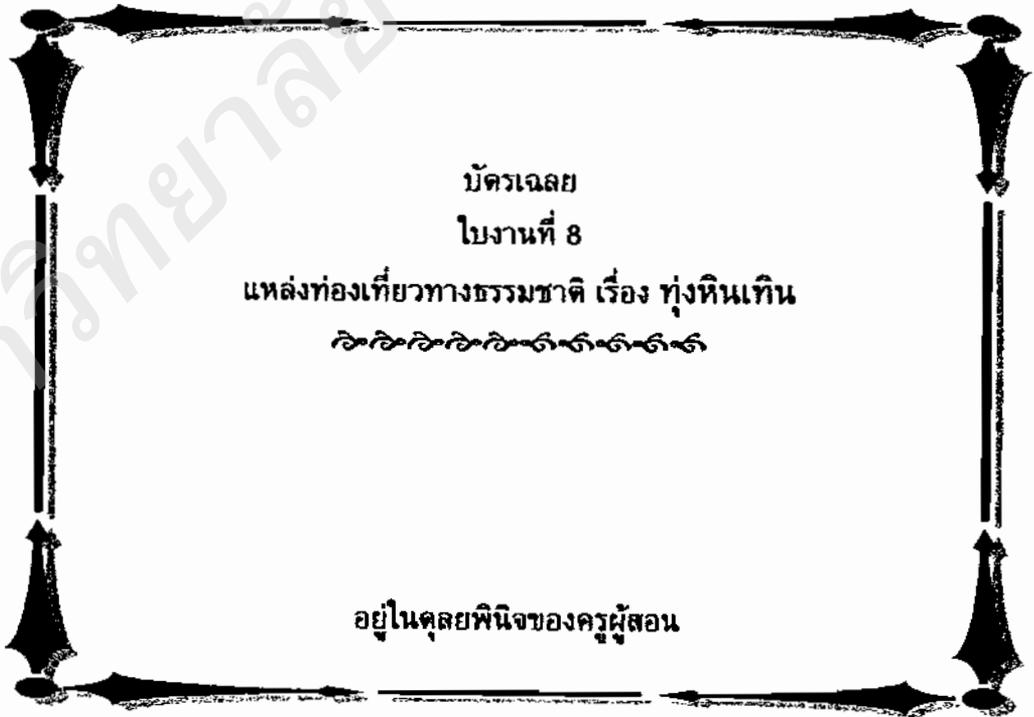
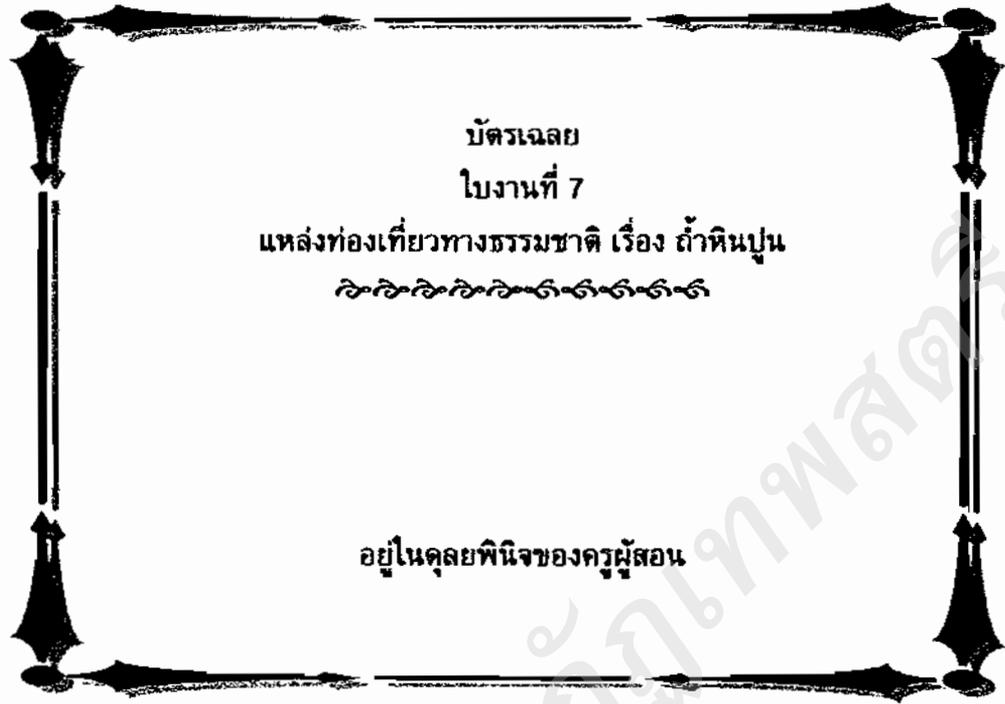
.....
.....
.....
.....

วิธีการอนุรักษ์ให้อยู่ในสภาพเดิม

.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

บัตรคำเล่นเกมคู่จิ้นอยู่ไหน
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

*****

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนบอกประวัติสถานที่ตั้งของ วนอุทยานถ้ำเพชรถ้ำทอง อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ถ้ำหินปูน และทุ่งหินเกิน ได้
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักห่วงแหนและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในจังหวัดนครสวรรค์

อุปกรณ์การเล่น

1. บัตรคำถาม
2. บัตรคำตอบ
3. บัตรเฉลย

วิธีเล่น

1. นักเรียนทุกคนเล่นร่วมเล่นเกม คู่จิ้นอยู่ไหน
2. ครูอ่านบัตรคำถามให้นักเรียนฟัง 2 รอบ ให้นักเรียนจับคู่คำตอบที่สัมพันธ์กันลงใน บัตรคำตอบ
3. ครูเฉลยคำตอบ ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
4. ทำการรวมคะแนนแล้วส่งคืนเจ้าของ

บัตรคำถามเกมคู่กันอยู่ไหน
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

*****

คำชี้แจง จงนำตัวอักษรที่อยู่หน้าข้อความใน หมวด ข. มาใส่ลงใน (.....) หน้าข้อความ
ใน หมวด ก. ให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

หมวด ก.

- (.....) 1. 2 เม.ย. 2528
- (.....) 2. 10 ม.ค. 2540
- (.....) 3. อำเภอปางศิลาทอง
- (.....) 4. อำเภอศาลี
- (.....) 5. อำเภอดงพญาไฟ
- (.....) 6. อำเภอชุมตาบง
- (.....) 7. ความลึกลับมหัศจรรย์
- (.....) 8. น้ำตกแม่กระสา
- (.....) 9. ตำบลพรหมคีรี
- (.....) 10. รัชกาลที่ 6

หมวด ข.

- ก. สวนอุทยานถ้ำเพชรถ้ำทอง
- ข. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์
- ค. ถ้ำหินปูน
- ง. หุ่นหิน

ไฮโย !!! ถูกหมดอีกแล้ว

บัตรคำตอบเกมคู่จิ้นอยู่ไหน
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

*****

คำชี้แจง จงนำตัวอักษรที่อยู่หน้าข้อความใน หมวด ข. มาใส่ลงใน (.....) หน้าข้อความ
ใน หมวด ก. ให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

7. ....

8. ....

9. ....

10. ....

บัตรเฉลยเกมคู่จันอยู่ไหน
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

*****

คำชี้แจง จงนำตัวอักษรที่อยู่หน้าข้อความใน หมวด ข. มาใส่ลงใน (.....) หน้าข้อความ
ใน หมวด ก. ให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

1. ข
2. ก
3. ข
4. ก
5. ค
6. ง
7. ง
8. ข
9. ก
10. ก

บัตรแผนผังความคิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เอกสารอ้างอิง

- กรมพล ทองธรรมชาติและคณะ. 2547.หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม
 ป.5 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด,
 สุนทรย์ สินทพานนท์และพรพรหมน กิตติสารศักดิ์. 2547. คู่มือครูแผนการจัดการ
 เรียนรู้ สาระพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคม
 ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ป.5 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด,
 สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ. 2547 . หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ พื้นฐาน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม
 ป.5 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนพานิช วพ. จำกัด,
 สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ. 2547 . แบบฝึกหัดสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่ม
 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม ป.5
 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนพานิช วพ. จำกัด,

แบบทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 2
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ในการทำข้อสอบ

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ เวลา 30 นาที
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำตอบ
4. จงกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ

1. แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านจังหวัดในภาคกลางถึงกรุงเทพมหานคร มีความยาวกี่กิโลเมตร

ก. 470 กิโลเมตร	ข. 370 กิโลเมตร
ค. 570 กิโลเมตร	ง. 270 กิโลเมตร
2. ยอดเขาหลวง มีลักษณะภูมิอากาศเป็นอย่างไร

ก. อากาศร้อนจัดเพราะใกล้ดวงอาทิตย์	ข. อากาศร้อนเพราะมีต้นไม้ไม่ย้อย
ค. อากาศเย็นสบายฤดูหนาวจะหนาวมาก	ง. มีฝนตกตลอดเวลา
3. ตำบารพินัย อยู่บริเวณใดของยอดเขาหลวง

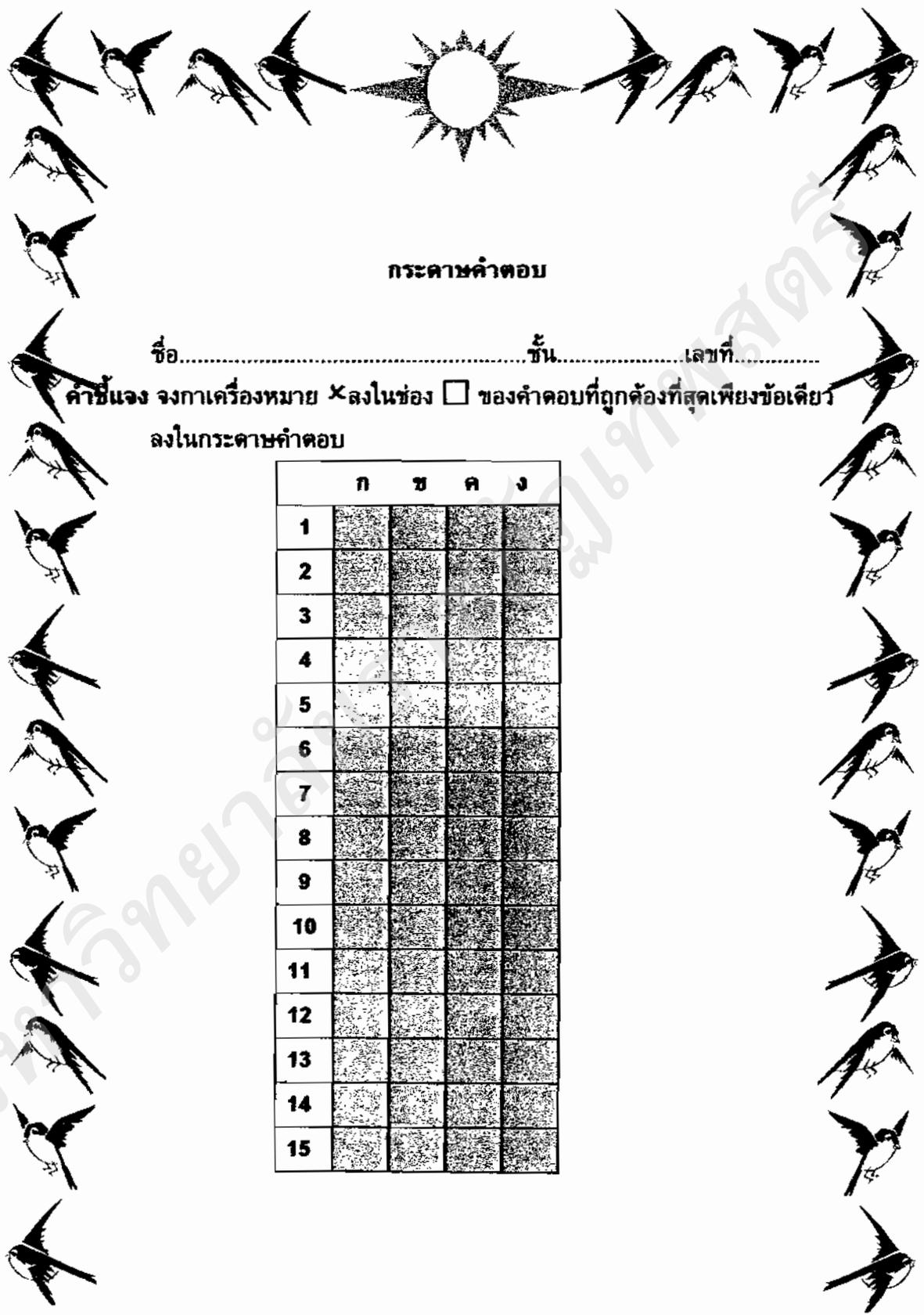
ก. อยู่บริเวณหน้าสำนักงานอุทยานเขาหลวง	ข. อยู่บริเวณหลังสำนักงานอุทยานเขาหลวง
ค. อยู่บริเวณตอนบนสุดของเขาลอง	ง. อยู่บริเวณกลางของยอดเขาหลวง
4. เขาหน่อเขาแก้ว ตั้งอยู่บนเส้นทางหลวงสายใด

ก. ทางหลวงพหลโยธิน	ข. ทางหลวงนครสวรรค์
ค. ทางหลวงรัชดา	ง. ทางหลวงกำแพงเพชร
5. ป่าไม้บริเวณเขาหน่อ – เขาแก้วเป็นป่าประเภทใด

ก. ป่าชายเลน	ข. ป่าสงวน
ค. ป่าดิบแล้ง	ง. ป่าเบญจพรรณ
6. สวนอุทยานถ้ำเพชร-ถ้ำทอง ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้ประกาศจัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อใด

ก. วันที่ 10 มกราคม 2540	ข. วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2540
ค. วันที่ 10 มีนาคม 2540	ง. วันที่ 10 เมษายน 2540

7. "พระแสงศรกำลักราม" หมายถึงสิ่งใด
 ก. ศรแต่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ (ร.3) ทรงพระราชทานนามศร
 ข. ศรแต่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ (ร.4) ทรงพระราชทานนามศร
 ค. ศรแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ (ร.5) ทรงพระราชทานนามศร
 ง. ศรแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ (ร.4) ทรงพระราชทานนามศร
8. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่เท่าใด
 ก. 50 ของประเทศ
 ข. 55 ของประเทศ
 ค. 60 ของประเทศ
 ง. 65 ของประเทศ
9. ยอดเขาที่มีความสูงมากที่สุดในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีชื่อว่าอะไร
 ก. ยอดเขาพระ
 ข. ยอดเขาสูง
 ค. ยอดเขาโกโมจู
 ง. ยอดเขาซากระ
10. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีแหล่งแร่สำคัญคือแร่ชนิดใด
 ก. แร่ไรท์
 ข. แร่ยิปซัม
 ค. แร่พลวง
 ง. แร่หินอ่อน
11. ถ้ำบุษราคัม อยู่ที่ใด
 ก. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์
 ข. ถ้ำหินปูน
 ค. วนอุทยานถ้ำเพชร – ถ้ำทอง
 ง. เขาแก้ว – เขาหน่อ
12. สถานที่ท่องเที่ยวใด พื้นที่เทือกคอนกรีตหมด บรรยากาศเย็นสบาย ไม่มีค้างคาวอาศัยอยู่ ภายในถ้ำติดตั้งระบบไฟฟ้า และประปา ด้านข้างปากทางเข้าถ้ำมีพระพุทธรูปเทือกแก้ว
 ก. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์
 ข. ถ้ำหินปูน
 ค. วนอุทยานถ้ำเพชร – ถ้ำทอง
 ง. เขาแก้ว – เขาหน่อ
13. สถานที่ท่องเที่ยวใด เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติกับความสลับซับซ้อน
 ก. ถ้ำหินปูน
 ข. หุ่นหิน
 ค. ถ้ำเพชร–ถ้ำทอง
 ง. เขาแก้ว – เขาหน่อ
14. สถานที่ท่องเที่ยวใด เป็นแหล่งเรียนรู้ สาระวิชาวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และฟิสิกส์ เป็นอย่างดี
 ก. ถ้ำหินปูน
 ข. หุ่นหิน
 ค. ถ้ำเพชร–ถ้ำทอง
 ง. เขาแก้ว – เขาหน่อ
15. นักเรียนจะมีส่วนร่วมอย่างไร ในการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในจังหวัดนครสวรรค์
 ก. ศึกษาแล้วเก็บความรู้สึกเป็นความลับ
 ข. เผยแพร่กับคนที่รู้จักให้ไปเที่ยว
 ค. เฉยๆ ไม่เห็นความสำคัญ
 ง. เป็นเรื่องของจังหวัดในการเผยแพร่

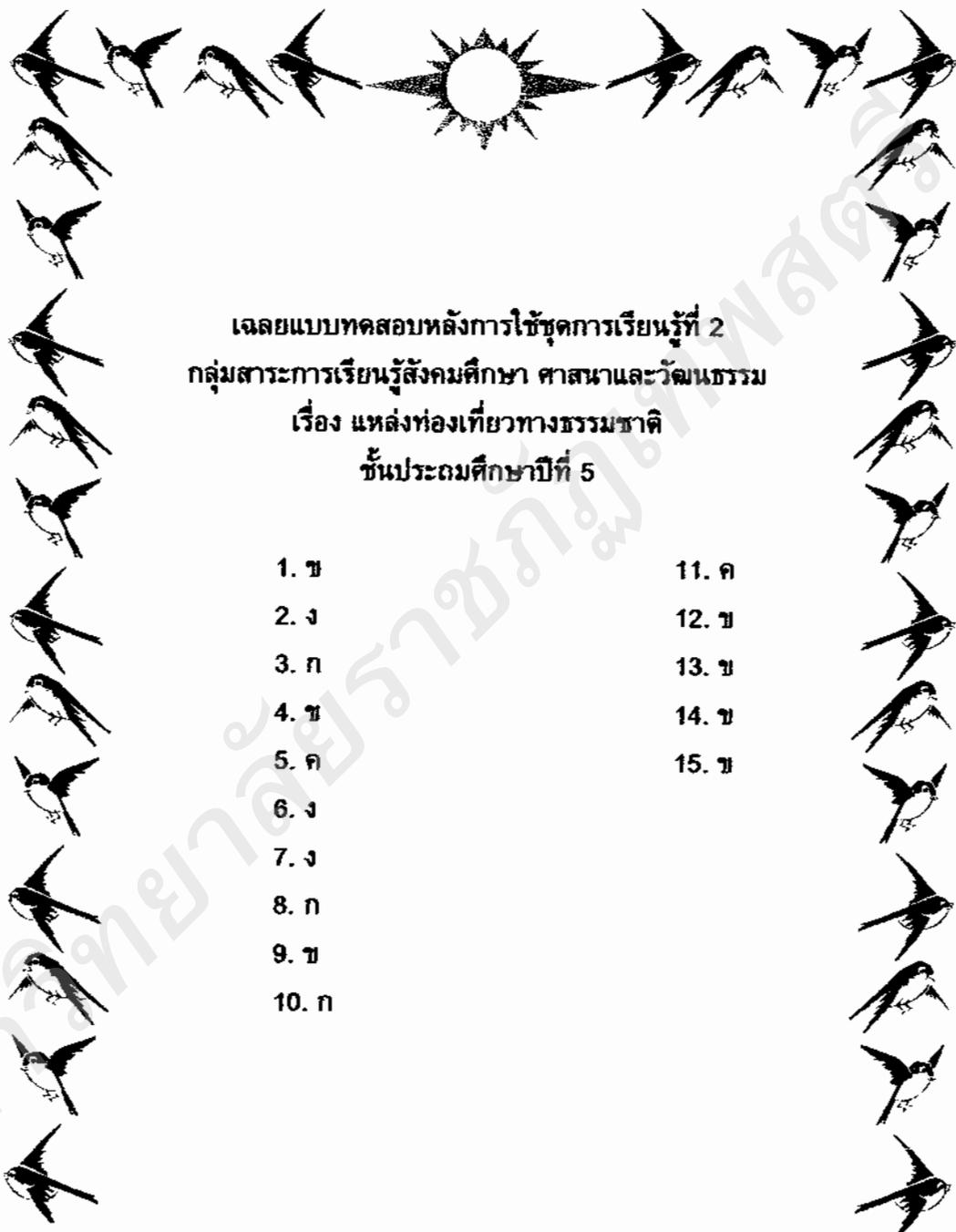
กระดาศคำตอบ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ลงในกระดาศคำตอบ

	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

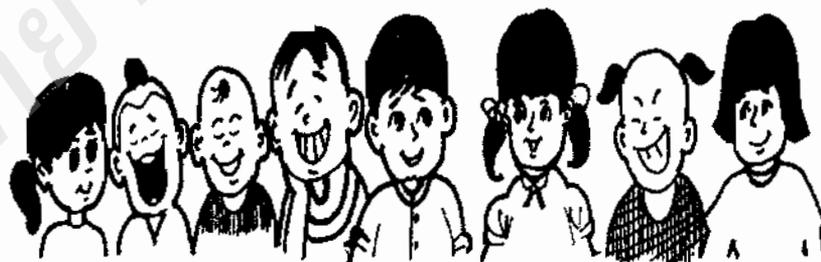
ชุดการเรียนรู้

เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่องที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

กรรณิการ์ หุ่นทอง

คำนำ

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ได้ใช้ทักษะต่างๆ ในการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ ได้นำเนื้อหาเชื่อมโยงกับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดซึ่งอยู่ใกล้ตัวผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังมีความรู้ความเข้าใจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเองและมีจิตอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 4 คาบ ดังนี้

เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

- วัดนครสวรรค์
- วัดคีรีวงศ์
- วัดจอมคีรีนาคพรต(วัดเขา)
- วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ
- เขาพระ – เขาสูง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหา สื่อ ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในชุดการเรียนรู้นี้ จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนและครูในการพัฒนากิจกรรมการเรียน การสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

กรรณิการ์ หุ่นทอง

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูควรศึกษาและอ่านคำชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของชุดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องให้เข้าใจโดยละเอียด
2. ครูควรเตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสถานที่ ตลอดจนตรวจวัสดุอุปกรณ์ในชุดการเรียนรู้ว่ามีจำนวนครบตามที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้าไม่ครบหรือชำรุดจะได้ปรับปรุงแก้ไขทันเวลา
3. ครูควรจัดสถานที่ ให้เหมาะสมกับห้องเรียน
4. ครูผู้สอนควรศึกษาเนื้อหาที่จะสอนอย่างละเอียด และศึกษาให้เข้าใจในขั้นตอนการสอน
5. การสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ
  - 5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
  - 5.2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรม
  - 5.3 ขั้นสรุป
6. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูควรกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนมีปัญหาจะได้แนะนำและให้คำอธิบายกันได้
7. ครูควรเป็นผู้นำการอภิปรายหลังเรียน เพื่อสรุปบทเรียนและทบทวนดูว่านักเรียนได้รับหลักการหรือความรู้ความเข้าใจครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องก็แก้ไขเพิ่มเติมได้ทันที

คู่มือครู
ชุดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

กรรณิการ์ หุ่นทอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

สาระการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี หมายถึง สถานที่ที่เป็นของโบราณ เช่น อาคารสถานที่ที่มีมาแต่โบราณ แหล่งโบราณคดี เช่น เมืองโบราณ วังโบราณ วัด คู่มเก่า เจดีย์ ฯลฯ พบทุกจังหวัดในเมืองไทยมีแหล่งโบราณสถานที่น่าสนใจน่าเรียนรู้เพื่อสืบทอดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาและความสามารถของบรรพบุรุษของจังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ วัดนครสวรรค์ วัดศิรีวงศ์ วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ และเขาพระเขาสูง

2. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1 มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคัวัฒนธรรม และจิตอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2 มาตรฐานช่วงชั้น

เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ตระหนักถึงผลจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมดำเนินชีวิตตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมแก้ปัญหาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกประวัติสถานที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานในจังหวัดนครสวรรค์ได้
2. นักเรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานในจังหวัดนครสวรรค์ได้
3. นักเรียนบอกแนวทางในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานในจังหวัดนครสวรรค์ได้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานในจังหวัดนครสวรรค์

2. ครูถามปัญหาให้นักเรียนตอบ เช่น

- 1) วัดนครสวรรค์เดิมมีชื่อเรียกว่าอะไร
- 2) วัดคีรีวงศ์ สร้างขึ้นในสมัยใด
- 3) วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ ที่สร้างเป็น รูปเรือหลวง หมายถึงอะไร
- 4) นักเรียนมีแนวทางในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานด้วยวิธีใดบ้าง

ฯลฯ

3. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่าหน้าที่นักเรียนตอบถูกบ้าง ผิดบ้างนั้น เป็นเพราะว่านักเรียนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงโบราณสถาน ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

คาบที่ 1 – 2

1. ครูอธิบายการทำงานให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน

2. ครูให้นักเรียนทุกคนชมนเนื้อหาโดยใช้วีดิทัศน์ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานในจังหวัดนครสวรรค์ (ตอนที่ 1)

3. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาตามใบความรู้ ดังนี้

- ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง วัดนครสวรรค์
- ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง วัดคีรีวงศ์
- ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา)

4. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ครูแจกให้หลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลจากใบความรู้ที่ 1 – 3 ลงในใบงานดังต่อไปนี้

- ใบงานที่ 1 เรื่อง วัดนครสวรรค์
- ใบงานที่ 2 เรื่อง วัดคีรีวงศ์
- ใบงานที่ 3 เรื่อง วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา)

5. ครูให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนร่วมกันเล่นเกม “ทำถูกทำผิด”

- 5.1 อ่านบัตรคำถามแล้วตอบคำถาม
- 5.2 นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

คาบที่ 3 – 4

6. ครูให้นักเรียนทุกคนชมเนื้อหาโดยใช้วีดิทัศน์ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน ในจังหวัดนครสวรรค์ (ตอนที่ 2)

7. ครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาคำใบความรู้ที่ 4 เรื่อง วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ

8. สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ 4 แล้วให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมในใบงานที่ 4 เรื่อง วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ

9. เมื่อนักเรียนทำใบงานที่ 4 เสร็จแล้วครูแจกใบความรู้ที่ 5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาคำใบความรู้ที่ 5 เรื่อง เขาพระเขาสูง

10. สมาชิกทุกคนในกลุ่มที่ร่วมกันศึกษาใบความรู้ที่ 5 แล้วให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมในใบงานที่ 5

- ใบงานที่ 5 เรื่อง เขาพระเขาสูง

11. ครูให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนร่วมกันเล่นเกม "คู่ฉันอยู่ไหน"

11.1 อ่านบัตรคำถามแล้วตอบคำถาม

11.2 นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

ขั้นสรุป

12. ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานในจังหวัดนครสวรรค์

13. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปโดยเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping)

14. ครูสรุปเนื้อหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยใช้ โปรแกรม Power Point

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 3

5. สื่อการจัดการเรียนรู้

5.1 ใบความรู้

5.2 ใบงาน

5.3 บัตรคำสั่ง

5.4 บัตรคำถาม

5.5 บัตรเฉลย

5.6 เกม "ทำถูกทำผิด" และ "คู่ฉันอยู่ไหน"

5.7 เนื้อหาโดยใช้โปรแกรม Power Point เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

5.8 ครูสรุปเนื้อหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยใช้ โปรแกรม Power Point

5.9 หนังสือเวียนสภาระการเรียนรู้พื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. 5

5.10 แหล่งข้อมูลสาระสนเทศ

<http://61.19.192.250/nsinfo/Tour/findTravelType1.asp> เว็บไซต์รวบรวมข้อมูล
ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์

6. การวัดและประเมินผล

6.1 การตอบคำถาม การเล่นเกมและการตรวจผลงาน

6.2 แบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการเรียนรู้

7. บันทึกผลหลังสอน

7.1 ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

7.2 ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

7.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ 1

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง วัดนครสวรรค์

วัดนครสวรรค์ เป็นพระอารามหลวงตั้งอยู่ในตลาดปากน้ำโพ ภายในพระอุโบสถเป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อบุญศรีสวรรค์ ซึ่งเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัด เป็นที่เคารพสักการะของชาวเมือง หลวงพ่อบุญศรีสวรรค์เป็นพระพุทธรูปที่มีความสง่างามเป็นอย่างมาก ผู้ที่ผ่านจังหวัดนครสวรรค์มักจะแวะมานมัสการ หลวงพ่อบุญศรีสวรรค์เพื่อความเป็นสิริมงคลของคน

วัดนครสวรรค์เดิมมีนามว่า "วัดหัวเมือง" เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองมาแต่โบราณ อยู่ใกล้แม่น้ำเจ้าพระยา วัดนครสวรรค์ได้รับการสถาปนาเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เปิดสอนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและบาลี รวมทั้งวิชาสามัญ วัดนครสวรรค์ตั้งอยู่เลขที่ 702 ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย พื้นที่วัดเป็นที่ราบมีลักษณะสี่เหลี่ยมคางหมู มีกำแพงโดยรอบ 4 ด้าน เนื้อที่ 13 ไร่ 25 ตารางวา

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ถนนเทพสิทธิชัย
ทิศใต้	ติดต่อกับ ถนนลูกเสือ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ถนนโกสีย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ถนนสวรรค์วิถี

ประวัติความเป็นมา

วัดนครสวรรค์เดิมมีนามว่า "วัดหัวเมือง" เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมืองมาแต่โบราณ จากหลักฐานโบราณวัตถุ เชื่อว่าสร้างขึ้นในคอนปลายสมัยกรุงสุโขทัย วัดหัวเมืองได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. 1972 ตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (พระเจ้าสามพระยา) อันเป็นรัชกาลที่ 7 แห่งกรุงศรีอยุธยา ก่อนจะเปลี่ยนชื่อจากวัดหัวเมือง มาเป็นวัดนครสวรรค์ วัดหัวเมืองมีชื่ออีกชื่อหนึ่งคือ วัดโพธิ์ลังการาม เนื่องจากได้มีผู้นำ ต้นโพธิ์จากประเทศศรีลังกามาปลูกที่หน้าวัดริมแม่น้ำเจ้าพระยา 4 ต้น และมีเจดีย์ใหญ่อยู่ใกล้ ต้นโพธิ์นั้น ปัจจุบันทั้งเจดีย์และต้นโพธิ์ไม่มีให้เห็นแล้ว รวมทั้งสายน้ำได้เปลี่ยนทิศทางห่าง ออกไปจากวัด 100 เมตร วัดหัวเมืองได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดนครสวรรค์อย่างเป็นทางการใน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อของ มณฑลนครสวรรค์และจังหวัดนครสวรรค์ที่ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2435 ทางราชการได้เคยใช้สถานที่ วัดนี้ประกอบพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา (มีคิลลาจารึกเป็นหลักฐาน) เป็นที่พำนักอยู่จำพรรษา ของเจ้าคณะจังหวัดเป็นสถานที่สอบธรรมและบาลีสนาทมูลตลอดมา

พ.ศ. 2203 ชาวบ้านได้พบช้างเผือก 1 เชือกที่เมืองนครสวรรค์ได้ประกอบพิธีทาง ศาสนาที่วัดนี้ แล้วนำถวายสมเด็จพระนารายณ์มหาราชที่เมืองลพบุรี ซึ่งได้พระราชทานนาม ว่า "เจ้าพระยาบรมมหารัชมังคลาภิเษก"

พ.ศ. 2444 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ รัชกาลที่ 5 เมื่อคราวเสด็จชลมารคมา ทรงเททองหล่อพระพุทธรูปราชจำลอง ที่พิษณุโลก ได้เสด็จมาทรงเยี่ยม

พ.ศ. 2456 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส สมเด็จพระสังฆราช เสด็จตรวจการคณะสงฆ์ได้ทรงแวะเยี่ยมหลวงพ่อกุรุฑที่วัดนี้ด้วย ในฐานะทรงคุ้นเคยเป็นการ ส่วนพระองค์มาก่อน และในปีต่อมาได้เสด็จมาในงานศพหลวงพ่อกุรุฑอีกครั้งหนึ่ง

ในปี พ.ศ. 2469 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ รัชกาลที่ 7 ได้ทรงพระราชทานทรัพย์ ส่วนพระองค์สำหรับเป็นทุนสร้างพระอุโบสถหลังปัจจุบัน ซึ่งครอบหลังเดิมไว้พร้อมกับได้ พระราชทาน พระบรมฉายาลักษณ์เป็นโลหะทองแดงขนาดใหญ่ไว้เป็นอนุสรณ์ ในพระอุโบสถ วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 สมเด็จพระภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสมภพพรณ วดี พระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 ได้พระราชทานผ้าพระกฐิน มาทอดถวายวัดนี้

สมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามได้เสด็จมาพักแรม ที่วัดนี้ 2 ครั้ง คือ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 และวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523

ครั้นถึงปี พ.ศ. 2527 ได้มีนายเสน่ห์ วัฒนเกษตร รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้เสนอ เรื่องขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต เพื่อสถาปนาวัดนครสวรรค์ เป็นพระอารามหลวง

วัดนครสวรรค์ จึงได้เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ นับตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา

เมื่อ พ.ศ. 2534 พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีฯ เสด็จถวายเครื่องอัฐบริวารและเงินบำรุงพระอาราม และทรงปลูกต้นไม้สาละ เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2534 ต่อมา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชทานพระพุทธรูป พระพุทธรูปราชูปถิวร เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2534

เกี่ยวกับการศึกษา ทางวัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรมตลอดมาทุกปี ทั้งแผนกธรรมและบาลีที่เป็นปึกแผ่นมั่นคงมาตั้งแต่ พ.ศ. 2477 นอกจากนี้ยังได้เปิดสอนแผนกสามัญในปี พ.ศ. 2513 เป็นที่ตั้งโรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดเดิม ที่ทำการของพุทธสมาคมมูลนิธิปากน้ำโพประชาชนุเคราะห์และศูนย์บริการประชาชนของตำรวจ ที่ทางวัดได้ให้การอนุเคราะห์ด้วยดีตลอดมา

ใบความรู้ที่ 2
แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง วัดศรีวงศ์

วัดศรีวงศ์ ตั้งอยู่บนเขาในเขตตัวเมืองนครสวรรค์ สร้างสมัยปลายกรุงสุโขทัย เดิมเป็นวัดวังกลางป่าเขา มีพระพุทธรูปปางนาคปรกเมื่อปี 2504 ปัจจุบันเป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดนครสวรรค์ มีพุทธศาสนิกชนเดินทางมาปฏิบัติกิจกรรมทางพุทธศาสนาเป็นประจำ ภายในบริเวณวัดประกอบด้วย พระอุโบสถ สมเด็จพระพุทธรูปองค์จำลอง ศาลาพุทธอุทยาน วิหารหลวงพ่อดุสิต และพระพุทธรูปปางนาคปรก ซึ่งสร้างในสมัยศตวรรษที่ 19 ปลายกรุงสุโขทัยประมาณ 600 ปีมาแล้ว โดยสมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสโภ) วัดมหาธาตุ กรุงเทพฯ เป็นผู้ตั้งชื่อให้ และแนะนำให้สร้างพระพุทธรูปปางนาคปรกภายในองค์พระเจดีย์ชั้น 4 มีพระพุทธรูปจำลองที่สำคัญของประเทศไทยไว้ให้สักการบูชา 4 องค์ คือ พระพุทธรูปปางนาคปรก (พระแก้วมรกต) พระพุทธรูปชินราชจำลอง พระพุทธรูปปางนาคปรก และพระพุทธรูปหล่อพ่อดุสิต และภายในโดมเจดีย์ ได้วาดภาพจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับพระพุทธรูปประวัติ

ตั้งอยู่ถนนมาตุลีและถนนดาวดึงส์ ตรงข้ามวิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์และ บริษัทถาวรฟาร์ม ในเขตเทศบาลนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ของวัดทั้งบนเขาและที่ราบ ประมาณ 280 ไร่

มีลักษณะเป็นภูเขา ด้านเหนือด้านตะวันออกและด้านตะวันตกเป็นภูเขา มีทางเข้าด้านทิศใต้ทางเดียว มีลักษณะคล้ายขวงจ้อย เดิมชื่อเขาใหญ่ ปัจจุบันชื่อ เขาดาวดึงส์ เพราะตั้งอยู่ตรงถนนดาวดึงส์และอยู่เมืองนครสวรรค์

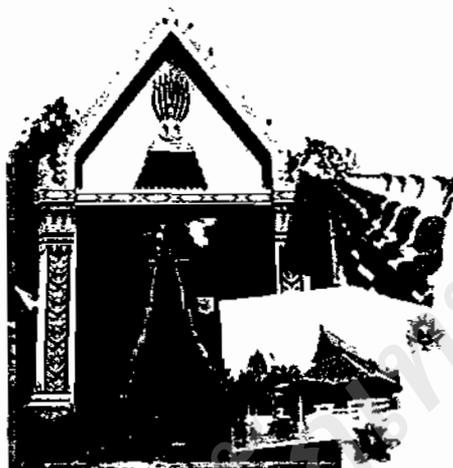
วัดคีรีวงศ์ มีนโยบายหลักอยู่ 4 ประการ คือ

1. ส่งเสริมการศึกษาของพระภิกษุสามเณร
2. ส่งเสริมการปฏิบัติกรรมฐานของพระภิกษุสามเณรและประชาชน
3. ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
4. ส่งเสริมการพัฒนาวัดให้สะอาด ร่มรื่นสวยงาม

โบความรู้ที่ 3

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง วัดจอมคีรีนาคพรต(วัดเขา)

วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) อยู่บนยอดเขาบวชนาค ระหว่างเชิงสะพานเดชาติวงศ์ และค่ายจิรประวัติ คำนานกล่าวไว้ว่า เมื่อกองทัพพม่าตีกรุงศรีอยุธยาแตกในครั้งที่ 2 ได้แล้ว จึงร่วมกันสร้างวัดนี้ขึ้นเพื่อแสดงว่านับถือพุทธศาสนาเช่นกัน สิ่งที่น่าสนใจในวัดได้แก่ รอยพระพุทธรูปจำลองและพระอุโบสถที่ชาวบ้านเรียกว่า โบสถ์เทวดาสว่าง ทุกๆ เดือน 12 ของปีจะมีงานนมัสการและปิดทองรอยพระพุทธรูปจำลองนี้เรียกว่า งานวัดเขา ซึ่งนอกจากจะมีงานสมโภชน์แบบงานวัดทั่วไปแล้วยังมีการแข่งขันเรือยาวอีกด้วย เมื่อขึ้นไปอยู่บนยอดเขาบวชนาคและมองลงมาจะเห็นทัศนียภาพที่สวยงามของสะพานเดชาติวงศ์แม่น้ำเจ้าพระยา และเขากบ การเดินทาง ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 32 สายเอเชียก่อนถึงสะพานเดชาติวงศ์ เลี้ยวซ้ายเข้าวัด ระยะทางห่างจากตัวเมืองประมาณ 1 กิโลเมตร

วัดจอมคีรีนาคพรต(วัดเขา) เป็นวัดโบราณ เดิมชื่อวัดล้นทม แต่เดี๋ยวนี้เรียกกันตามชาวบ้านว่าวัดเขาบ้าง วัดเขาบวชนาคบ้าง เพราะเดิมในจังหวัดนี้มีบวชนาคกันได้เพียงวัดเดียวเท่านั้นคือ วัดเขาบวชนาคนี้ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานนามวัดนี้ใหม่ว่า "วัดจอมคีรีนาคพรต"

ปัจจุบันนี้ทางราชการและทางคณะสงฆ์ก็ยังใช้ชื่อที่เปลี่ยนใหม่นี้ตลอดมา ตามปกติแล้ว วัดจอมคีรีนาคพรต(วัดเขา) เป็นที่ประชุมไหว้พระของจังหวัดได้ขาด จัดเป็นงานนักขัตฤกษ์ที่ยิ่งใหญ่ประจำปีทีเดียว

วัดจอมคีรีนาคพรต(วัดเขา) จัดได้ว่าเป็นวัดโบราณ และสำคัญวัดหนึ่งของจังหวัดนครสวรรค์ เพราะมีวัดอุโบสถเก่าแก่และมณฑัศจรรย์ มีสิ่งมณฑัศจรรย์ พร้อมทั้งความศักดิ์สิทธิ์ที่ขจรขยายไปทั่ว

ที่ตั้ง

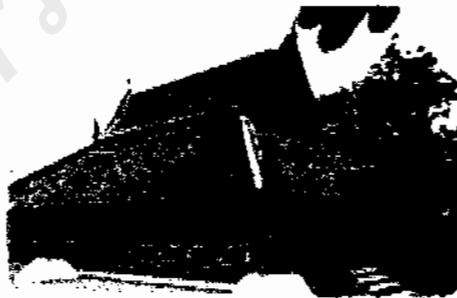
วัดจอมคีรีนาคพรต(วัดเขา) ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านทิศตะวันออก ฝั่งเดียวกับสถานีรถไฟนครสวรรค์ได้สะพานเดชาติวงศ์ เพียงเล็กน้อย ปัจจุบันนี้การคมนาคมดีขึ้น จึงสะดวกต่อการสัญจรไปมา ถ้านั่งรถไฟจากกรุงเทพฯ ลงที่สถานีนครสวรรค์ (หนองปลิง) จะมีรถเมล์ประจำทางและแท็กซี่คอยให้ความสะดวกจนถึงชุมประตูวัด หรือเข้าไปถึงบริเวณวัดก็ได้สะดวกดีมาก ส่วนทางเรื่อนั้นไม่ค่อยสะดวกเหมือนแต่ก่อน เพราะประชาชนหันมานิยมการขึ้นรถเพราะสะดวกกว่าหลายเท่า ดังนั้นความสำคัญของเรือจึงน้อยลงแต่ก็ยังมีเรือแล่นผ่านไปมาอยู่เสมอ สำหรับภายในบริเวณวัดแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งตั้งอยู่บนยอดเขาสูง เป็นที่ตั้งโรงพระอุโบสถที่ศักดิ์สิทธิ์ (โบสถ์เทวดาสราง) และวิหาร รวมทั้งมณฑปและเจดีย์ อีกส่วนหนึ่งตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา เป็นที่ตั้งศาลาการเปรียญ กุฏิ สำหรับภิกษุสามเณรได้อาศัยบำเพ็ญสมณะธรรม และเป็นที่น่าสนใจของพุทธศาสนิกชน ถาวรวัตถุโรงพระอุโบสถ ที่เรียกว่า "โบสถ์เทวดาสราง" เป็นทรงแบบโบราณเครื่องบนเป็นไม้สักล้วนมุงกระเบื้องยาว 6 วา 2 คอก

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพมหานครใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ถึงกิโลเมตรที่ 52 แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 32(สายเอเชีย) ผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา-อ่างทอง-สิงห์บุรี-ชัยนาท-อุทัยธานี เข้าสู่จังหวัดนครสวรรค์ รวมระยะทางประมาณ 240 กิโลเมตร วัดจอมคีรีนาคพรต จะตั้งอยู่ก่อนทางเข้าสู่ตัวเมืองประมาณ 4 กิโลเมตร

รถโดยสาร เดินทางโดยรถโดยสารสีเขียว ไปสถานีรถไฟหรือไปค่ายจิรประวัติ จะผ่าน"วัดจอมคีรีนาคพรต"ทั้ง 2 สาย

รถไฟ โดยสารรถไฟมาลงที่สถานีรถไฟ ตำบลหนองปลิง และขึ้นรถเมล์สายสถานีรถไฟ มาที่วัดจอมคีรีนาคพรต จะอยู่ก่อนขึ้นสะพานเดชาติวงศ์

ใบงานที่ 1

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง วัดนครสวรรค์

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความให้มีความหมายที่สมบูรณ์

1. วัดนครสวรรค์ ตั้งอยู่.....
2. วัดนครสวรรค์ เดิมมีนามว่า.....
3. วัดนครสวรรค์ได้รับการสถาปนาเป็น.....
4. อาณาเขตของวัดนครสวรรค์
  - 4.1 ทิศเหนือ ติดต่อกับ .....
  - 4.2 ทิศใต้ ติดต่อกับ .....
  - 4.3 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ .....
  - 4.4 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ .....
5. วัดนครสวรรค์ ได้เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งแต่.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความรู้สึกที่ได้เห็นภาพที่กำหนดให้

ความรู้สึก.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 2

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง วัดศรีวงศ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความให้มีความหมายที่สมบูรณ์

1. วัดศรีวงศ ตั้งอยู่.....
2. ภายในบริเวณวัดศรีวงศ ประกอบด้วยสิ่งนับถือไคบ้าง.....
.....
.....
3. ใครเป็นผู้ตั้งชื่อวัดศรีวงศ และแนะนำให้สร้างพระจุฬามหาเจดีย์ไว้บนยอดเขา.....
4. ภายในองค์พระเจดีย์มีพระพุทธรูปจำลองที่สำคัญของประเทศไทยไว้ให้สักการบูชา 4 องค์ คือ
1..... 2.....
3..... 4.....
5. วัดศรีวงศ มีนโยบายหลักอยู่ 4 ประการ คือ
1.....
2.....
3.....
4.....
6. นักเรียนมีวิธีการใดในการเผยแพร่ นโยบายหลัก 4 ประการของวัดศรีวงศ
.....
.....
.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 3

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง วัดจอมคีรีนาคพรต(วัดเขา)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความให้มีความหมายที่สมบูรณ์

1. วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) ตั้งอยู่ที่ใด.....
2. วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) เป็นวัดโบราณ เดิมชื่อ.....
3. วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) มีรอยพระพุทธรูปท่าจำลองและพระอุโบสถที่ชาวบ้านเรียกว่า...
.....
4. ทุกๆ เดือน 12 ของปี จะมีงานนมัสการและปิดทองรอยพระพุทธรูปท่าจำลองนี้เรียกว่า.....
.....
5. เมื่อขึ้นไปอยู่บนยอดเขาบวชนาคและมองลงมาจะเห็นทัศนียภาพที่สวยงามของสถานที่
ใดบ้าง.....
6. นักเรียนมีวิธีใดบ้างในการอนุรักษ์สถานที่สำคัญแห่งนี้มีความสวยงามและยั่งยืน
.....
.....
.....
7. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรที่ในจังหวัดนครสวรรค์ของเรามีสถานที่สำคัญนี้
.....
.....
.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

บัตรคำสั่งเกมทำถูกหรือผิด
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

*****

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัดนครสวรรค์ วัดคีรีวงศ์ วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) ได้
2. เพื่อให้นักเรียนบอกประวัติสถานที่ตั้งของวัดนครสวรรค์ วัดคีรีวงศ์ วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) ได้

อุปกรณ์การเล่น

1. บัตรคำถาม
2. บัตรคำตอบ
3. บัตรเฉลย

วิธีเล่น

1. ให้นักเรียนคู่อ้อย่างภาพวัดนครสวรรค์ วัดคีรีวงศ์ วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา)
2. ให้นักเรียนเล่นเกม "ทำถูกหรือผิด" โดยเลขานุการกลุ่ม แจกบัตรคำหรือแถบประโยคที่มีข้อความที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานให้แก่สมาชิก
3. ให้สมาชิกในกลุ่มอ่านข้อความในบัตรคำของตนเองทีละคน พร้อมกับถามว่าข้อความในบัตรนี้มีความสัมพันธ์กับวัดนครสวรรค์ วัดคีรีวงศ์ วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) โดยตรวจคำตอบในบัตรเฉลยคำตอบและผู้อ่านจะเป็นผู้เฉลยคำตอบ
4. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตอบคำถาม ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
5. ทำการรวมคะแนนแล้วส่งคืนเจ้าของ

บัตรคำตามเกมทำอุกหรือผิด
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกและกาเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

1. วัดนครสวรรค์ เป็นพระอารามหลวงตั้งอยู่ในตลาดปากน้ำโพ
2. วัดนครสวรรค์เดิมมีนามว่า "วัดลำเทม" เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองมาแต่โบราณ
3. วัดหัวเมืองมีชื่ออีกชื่อหนึ่งคือ วัดโพธิ์ลังการาม
4. วัดหัวเมืองได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดนครสวรรค์อย่างเป็นทางการในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5
5. พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชทานพระพุทธรูป
พระพุทธรูปนารายณ์พิตร แต่ วัดนครสวรรค์
6. วัดคีรีวงศ์ ตั้งอยู่บนเขาในเขตตัวเมืองนครสวรรค์ สร้างสมัยปลายกรุงธนบุรี
7. เดิมวัดคีรีวงศ์เป็นวัดร้างกลางป่าเขา
8. วัดคีรีวงศ์ ส่งเสริมการศึกษาของพระภิกษุสามเณร
9. วัดคีรีวงศ์ ด้านเหนือด้านตะวันออกและด้านตะวันตกเป็นทะเล
10. วัดนครสวรรค์ ส่งเสริมการปฏิบัติกรรมฐานของพระภิกษุสามเณรและประชาชน

บัตรคำตอบเกมทำถูกหรือผิด
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

*****

จงกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกและกาเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

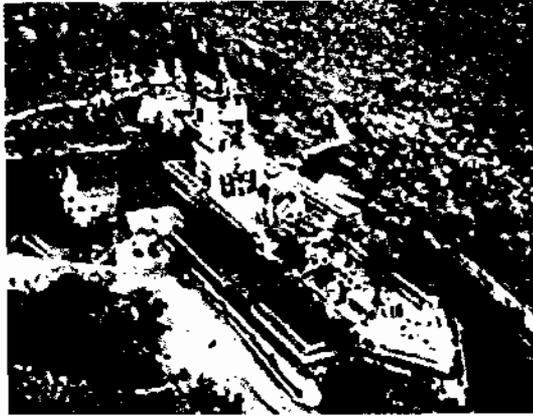
บัตรเฉลยเกมทำถูกทำผิด
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

*****

1. ✓
2. ✗
3. ✓
4. ✓
5. ✓
6. ✗
7. ✓
8. ✓
9. ✗
10. ✗

ใบความรู้ที่ 4

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธ์ ในพระองค์ฯ

วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธ์ ในพระองค์ฯ

อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ เป็นพุทธสถานที่คณะศิษย์สมเด็จพระมหาวิรวงศ์ (วิน ชนมสารเถร) อดีตเจ้าอาวาสวัดราชผาติการาม กทม. นำโดย พระเทพโมลี (สุนทร สุนทรวิโก) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชผาติการาม เจ้าคณะเขตคสุท (ธรรมยุติ) สร้างถวายสมเด็จพระเจ้า ในโอกาสที่ได้เจริญชฌายุศม์ครบ

80 ปี เมื่อ 29 กันยายน พ.ศ. 2529 วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธ์ ได้รับอนุญาตจากกรมชนาภิรักษ์ให้ใช้สถานที่จำนวน 96 ไร่ 2 งาน 58 ตารางวา เพื่อสร้างวัดขึ้นเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ 72 พรรษา และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาในปี พ.ศ. 2548

ชื่อ วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธ์ นี้ สมเด็จพระมหาวิรวงศ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดราชผาติการาม ได้ประทานชื่อว่า วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธ์ เพื่อถวายพระเกียรติแด่สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราสิริวัฒน (ม.จ.กุชงค์ ขมพูนุช) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ส่วนสิริวัฒนวิสุทธ์ (วิ.) เป็นพระราชทินนามที่พระราชทานชื่อสมณศักดิ์แด่พระราชภาคคณะชั้นสามัญญาฝ่ายวิปัสสนา ฑูระ (พัคขาว) พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ (สุนทร สุนทรวิโก เปรียญ 3 ประโยค) ซึ่งได้รับพระราชทานชื่อนี้เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2525 ซึ่งปัจจุบันเลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระเทพโมลี

วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธ์ สร้างเป็นรูปเรือหลวง มีความหมายถึงพาหนะที่จะช่วยคนสัตว์ที่ตกอยู่ในห้วงแห่งสังสารวัฏ (ทะเลวน) ให้พ้นจากโสมะสงสาร ห้วงน้ำคือกิเลส เรือที่จอดอยู่บนเกาะหรือภูเขา หมายถึงเป็นสถานที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง หรือท่วมทับแก่บุคคลที่มีปัญญาไม่ได้ ผู้มีปัญญา มีความขยัน ไม่ประมาทตามกิเลส มีความสำรวมระวังดี ก็จะอยู่บนเรือลำนี้ได้โดยปลอดภัย

เรือหลวงอันเป็นที่ตั้งของวัดป่าสิริวัฒนวิสุทธ์ ในพระองค์ฯ มีชื่อเรียกว่า ราชญาณนาวา ที่นายุมงคล เพราะสร้างขึ้นในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ 60 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เรือหลวงนี้มีความกว้าง 30 เมตร ยาว 6 ไร่เศษ สิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่สร้างขึ้นล้วนแล้วแต่เป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึงสถาบันแห่งชาติทั้งสิ้น วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธ์ มี 4 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 เป็นที่ประดิษฐาน พระพุทธเมตตาสันติภาพ เนื้อสำริด ขนาดหน้าตักกว้าง 89 นิ้ว สูง 4.19 เมตร สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา ในปี พ.ศ. 2550

ชั้นที่ 2 เป็นห้องที่ประดิษฐาน พระศรีอริยเมตไตรยศรีศากยสิงห์ ขนาดหน้าตัก 109 นิ้ว สูง 4 เมตร ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสที่เฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ

ชั้นที่ 3 ในชั้นนี้ ได้จำลอง พระคันธกุฎี ที่ประทับขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาไว้ ผู้ที่จะขึ้นมายังห้องนี้ได้ จะต้องรับสัจจะว่าจะถือศีลบริสุทธิ์อย่างน้อย 1 ข้อถวายเป็น ขรรคมบูชาต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขณะนี้ เจดีย์ศรีพุทธคยา กำลังอยู่ระหว่างการ ทำงานด้านตกแต่งชิ้นส่วนขององค์ประกอบเจดีย์ ซึ่งมีประมาณ 1,500 ชิ้น รอบนอกองค์เจดีย์ กำลังสร้างสระมุจลินทร์ทั้งคู่อุ ไทระณะ (ประตูแห่งความหลุดพ้น) เสาโศกและวิหารพระอุปลุต

พระภควัมบดี (พระอยู่เย็นเป็นสุข พระไม่มีหน้า) เป็นพระพุทธรูปที่มีรูปลักษณ์เหมือน พระสังกัจจายน์ แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ ปางขัดสมาธิเพชร บนกลีบบัว 3 ชั้น คือ ศิล สมาธิ ฌีฎญา

พระองค์นี้มีลักษณะเหมือนกันทั้งสองด้าน คือ ไม่มีหน้า ไม่มีหลัง และไม่มีหน้าตา หมายถึง ปริศนาธรรม พระองค์นี้ประดิษฐานอยู่กลางเขาโพธิสัตว์ หน้าตักกว้าง 5 เมตร สูง 10 เมตร ประกอบด้วยรัศมีประกายมงคล ฉัตรทอง 9 ชั้น สูงราว 4 เที

พระภควัมบดี

ชั้นที่ 4 เจดีย์ศรีพุทธคยา สร้างขึ้น ณ ยอดเขาโพธิสัตว์ วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้จำลองแบบสถาปัตยกรรมและงานพุทธศิลป์มาจาก เจดีย์พุทธคยา ณ เมืองคยา รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย โดยได้ย่อขนาดลงมาให้เหมาะสมกับสถานที่ มีความสูง 28 เมตร เสมอเหมือน พระพุทธเจ้า 28 พระองค์ และมีความกว้างประมาณ 16x 20 เมตร

เจดีย์ศรีพุทธคยา เริ่มการก่อสร้างโดยวางศิลาฤกษ์เมื่อ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2547 มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมทรงกรวยยอดเจดีย์เป็นทรงระฆังคว่ำ ประดับลวดลายปูนปั้นทางเข้าสู่เจดีย์จะเป็น โถงระฆัง หรือซุ้มประตูปราสาทพร สำหรับผู้ที่เข้าไปสักการะองค์เจดีย์ มีลักษณะเป็นเสาสลักลวดลายแบบอินเดีย เมื่อเข้าถึงเจดีย์จะผ่านประตูชั้นล่างจะมีซุ้มพระพุทธรูปยืนศิลปะอินเดียทั้งสองข้าง มีหน้าบันใหญ่อยู่ด้านบนประดิษฐานพระพุทธรูปนั่งและรอบๆ จะเป็นซุ้มพระพุทธรูปและพระโพธิสัตว์ มีซุ้มพระพุทธรูปนั่งอยู่รอบฐานเจดีย์

ชั้นที่สอง มีลักษณะเป็นมุขเด็จทั้งซ้ายขวาในระดับนี้มีการตกแต่งแผงกลาง 4 ทิศ ครอบด้วยมุขพระพุทธรูป ส่วนเหนือขึ้นไป ตรงกลางจะเป็นหน้าบันประดิษฐานพระพุทธรูปตามมุข แกะลวดลายปูนปั้นหน้ากาล เป็นเครื่องเตือนสติว่า ให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท เพราะกาลเวลากลืนกินทุกอย่างแม้แต่ว่าง องค์พระเจดีย์แต่ละด้านประดับด้วยหน้าบัน ซุ้มพระ และหน้ากาลสลักลั่นกันไปถึงยอด ภายในองค์เจดีย์ จะมีทั้งสิ้น 4 ชั้น ชั้นล่าง เป็นสถานที่ใช้ปฏิบัติธรรม ประดิษฐาน สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงพ่อคำ แกะสลักจากหินพิเศษ ซึ่งได้จากภายในวัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ เป็นพระประธาน ซึ่งห้องนี้ได้ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของ พระนวกะในโครงการบรรพชาอุปสมบทหมู่ 85 รูป เกิดพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ 84 พรรษา ระหว่างวันที่ 28 เมษายน - 13 พฤษภาคม 2550 ที่ผ่านมามีด้วย

เจดีย์ศรีพุทธคยา

ใบงานที่ 4

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ

คำชี้แจงให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความให้มีความหมายที่สมบูรณ์

1. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ ตั้งอยู่ที่ใด.....
  2. กรมธนารักษ์ให้ใช้สถานที่จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
  3. การสร้างวัดนี้ขึ้นเพื่อ.....
ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ.....
  4. ใครเป็นผู้ตั้งชื่อ วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์.....
  5. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ สร้างเป็นรูป.....มีชื่อว่า.....
มีความหมายว่า.....
  6. เจดีย์ศรีพุทธคยา เริ่มการก่อสร้างโดยวางศิลาฤกษ์เมื่อ.....
มีลักษณะ.....
  7. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ภายในเจดีย์ศรีพุทธคยา มี.....ชั้น ได้แก่
.....
.....
.....
.....
.....
  8. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรในการเข้าชมและสักการบูชา
.....
.....
.....
.....
  9. พระภิกษุวัมบตี มีลักษณะ.....
.....
แสดงถึง.....
  10. นักเรียนจะเผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยว วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ อย่างไร
.....
.....
.....
- ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ 5

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง เขาพระ - เขาสูง

เขาพระ - เขาสูง ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองกลับ เป็นดินแดนมหัศจรรย์ที่มีทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างยิ่ง อาทิ หินแกรนิตสีชมพู หินสีดำ และหินมรกต บนยอดเขาพระมีหินก้อนสีชมพูขนาดมหึมาวางเรียงรายทับซ้อนกันเด่นตระหง่านอย่างน่ามหัศจรรย์ ซึ่งเป็นจุดชมวิวกี่สามารถมองเห็นทิวทัศน์อันสวยงามของอำเภอหนองบัว

ก่อนเดินทางถึงยอดเขาจะต้องผ่านซอกเขา หรือซอกหินหนีบ มีขนาดแคบประมาณ 30 เซนติเมตร เป็นจุดที่ทำให้ท้ายความสามารถต่อการพิสูจน์ความสวยงามของยอดเขาพระ-เขาสูงแห่งนี้ รวมถึงพรรณไม้นานาชนิดที่น่าสนใจ เช่น ปาล์ม นอกจากนี้ยังมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำหลวงพ้อไกร อ่างเก็บน้ำคลองไม้แดง และอ่างเก็บน้ำคลองวังเหียงการขึ้นสู่หินก้อนบนสุดของเขาคงปีนป่ายไปตามก้อนหินเทินขนาดใหญ่ ต้องผ่านซอกเล็ก ๆ กว้างประมาณ ๑ ฟุต เป็นรอยที่หินสองก้อนชนต่อกันแต่ไม่สนิท คนที่ผ่านซอกหินนี้ได้ไม่ว่าจะผอมหรืออ้วน ถ้ามีบุญตั้งจิตอธิษฐานก็สามารถรอดผ่านหินนี้ไปได้ ทุกคนเป็นเรื่องน่าอัศจรรย์

การเดินทาง จากนครสวรรค์ใช้ทางหลวงหมายเลข 225 สายชุมแสง-หนองบัว ระยะทาง 72 กิโลเมตร เลี้ยวแยกหนองบัวประมาณ 100 เมตร เลี้ยวขวา ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร

หินสีชมพูบนยอดเขาพระ

ซอกหินหนีบบนยอดเขาพระหินสีชมพู

ใบงานที่ 5

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง เขาพระ – เขาสูง

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาภาพที่กำหนดให้ แล้วเขียนประโยชน์ที่นักเรียนและบุคคลอื่นได้รับ และควรอนุรักษ์อย่างไรให้อยู่ในสภาพเดิม

หินสีชมพูบนยอดเขาพระ

ซอกหินหนีบบนยอดเขาพระหินสีชมพู

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

.....
.....
.....

วิธีการอนุรักษ์ให้อยู่ในสภาพเดิม

.....
.....
.....

ชื่อ.....

ชั้น.....

เลขที่.....

บัตรเฉลย

ใบงานที่ 4

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ

~~~~~

1. อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
2. 96 ไร่ 2 งาน 58 ตารางวา
3. เอลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในโอกาส เอลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ 72 พรรษา
4. สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดราชผาติการาม
5. รูปเรือหลวง, ราชฎาณนาวาที่นายชุมพล, ถึงพาหนะที่จะช่วยขนส่งสัตว์ที่ตกอยู่ในห้วงแห่งสังสารวัฏ (ทะเลวน) ให้พ้นจากโอบะสงสาร ห้วงน้ำคือกิเลส
6. วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2547, มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมทรงกรวยยอดเจดีย์เป็นทรงระฆังคว่ำ ประดับลวดลายปูนปั้น
7. มี 4 ชั้น 1. พระพุทธรูปเมตตาสันติภาพ 2. พระศรีอริยเมตไตรยศรีศากยสิงห์
3. พระคันธกุฎี 4. เจดีย์ศรีพุทธคยา
8. อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน
9. เป็นพระพุทธรูปที่มีรูปลักษณะเหมือนพระสังกัจจายน์ แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ปางขัดสมาธิเพชร บนกลีบบัว 3 ชั้น คือ ศิล สมาธิ ปัญญา
10. อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

~~~~~

บัตรเฉลย

ใบงานที่ 5

แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เรื่อง เขาพระ - เขาสูง

~~~~~

อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

บัตรคำสั่งเกมคู่ฉันอยู่ไหน
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนบอกประวัติสถานที่ตั้งของ วัดนครสวรรค์ วัดคีรีวงศ์ วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ เจ้าพระ – เจ้าสูง ได้
2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักห่วงแหนและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานในจังหวัดนครสวรรค์

อุปกรณ์การเล่น

1. บัตรคำถาม
2. บัตรคำตอบ
3. บัตรเฉลย

วิธีเล่น

1. นักเรียนทุกคนเล่นร่วมเล่นเกม คู่ฉันอยู่ไหน
2. ครูอ่านบัตรคำถามให้นักเรียนฟัง 2 รอบ ให้นักเรียนจับคู่คำตอบที่สัมพันธ์กันลงในบัตร คำตอบ
3. ครูเฉลยคำตอบ ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
4. ทำการรวมคะแนนแล้วส่งคืนเจ้าของ

บัตรคำถามเกมคู่ฉันอยู่ไหน
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

คำชี้แจง จงนำตัวอักษรที่อยู่หน้าข้อความใน หมวด ข. มาใส่ลงใน (.....) หน้าข้อความ
ใน หมวด ก. ให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

หมวด ก.

หมวด ข.

(.....) 1. โบสถ์เทวคาสราง	ก. วัดนครสวรรค์
(.....) 2. ราชฐานนาวาศิมายุมงคล	ข. วัดคีรีวงศ์
(.....) 3. หินแกรนิต, หินสีชมพู, หินมรกต	ค. วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา)
(.....) 4. สร้างวัดเป็นรูปเรือหลวง	ง. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์
(.....) 5. วัดหัวเมือง	จ. เขาพระ – เขาสูง
(.....) 6. ช่องหินหนีบ หินสีชมพู	
(.....) 7. ส่งเสริมการศึกษาของพระภิกษุสามเณร	
(.....) 8. วัดลั่นทม	
(.....) 9. วัดร้างกลางป่า	
(.....) 10. พระพุทธนาราชบพิตร	

ไฮโย !!! ถูกหมดอีกแล้ว

บัตรคำตอบเกมคู่ฉันอยู่ไหน
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

คำชี้แจง จงนำตัวอักษรที่อยู่หน้าข้อความใน หมวด ข. มาใส่ลงใน (.....) หน้าข้อความ
ใน หมวด ก. ให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

บัตรเฉลยเกมคู่จันอยู่ไหน
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน

คำชี้แจง จงนำตัวอักษรที่อยู่หน้าข้อความใน หมวด ข. มาใส่ลงใน (.....) หน้าข้อความ
ใน หมวด ก. ให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

1. ค
2. ง
3. จ
4. ง
5. ก
6. จ
7. ข
8. ค
9. ข
10. ก

บัตรแผนผังความคิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เอกสารอ้างอิง

- กรมพล ท่องธรรมชาติและคณะ. 2547.หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม
 ป.5 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด,
- สุคนธ์ สันทพานนท์และพรชมน กิตติสารศักดิ์. 2547. คู่มือครูแผนการจัดการ
 เรียนรู้ สาระพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคม
 ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ป.5 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด,
- สมศักดิ์ สันธุระเวชญ์ และคณะ. 2547 . หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ พื้นฐาน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม
 ป.5 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนพานิช วพ. จำกัด,
- สมศักดิ์ สันธุระเวชญ์ และคณะ. 2547 . แบบฝึกหัดสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่ม
 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: สังคมศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม ป.5
 ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนพานิช วพ. จำกัด,

แบบทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 3
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ในการทำข้อสอบ

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ลงในกระดาษคำตอบ
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ เวลา 20 นาที
3. ห้ามขีดเขียนเครื่องหมายใดๆ ลงในกระดาษคำถาม
4. จงกาเครื่องหมาย ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวลงในกระดาษคำตอบ

1. วัดใดเป็นพระอารามหลวง ตั้งอยู่ในตลาดปากน้ำโพ

ก. วัดคีรีวงศ์	ข. วัดนครสวรรค์
ค. วัดจอมคีรีนาคพรต	ง. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ
2. วัดหัวเมือง หรือ วัดโพธิ์สังการาม เป็นชื่อเดิมของวัดใดในจังหวัดนครสวรรค์

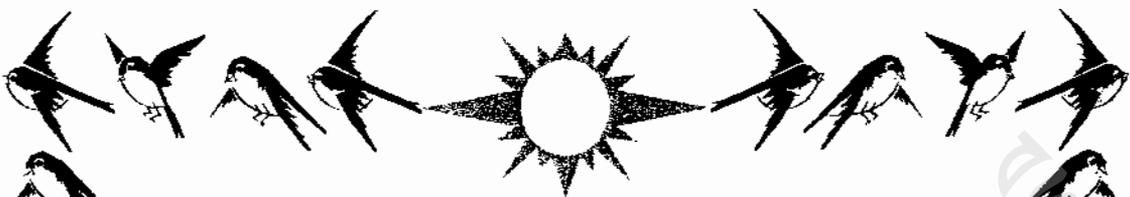
ก. วัดจอมคีรีนาคพรต	ข. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ
ค. วัดคีรีวงศ์	ง. วัดนครสวรรค์
3. วัดใด ตั้งอยู่บนเขาในเขตตัวเมืองนครสวรรค์ สร้างสมัยปลายกรุงสุโขทัย เดิมเป็นวัดร้างกลางป่าเขา

ก. วัดคีรีวงศ์	ข. วัดนครสวรรค์
ค. วัดจอมคีรีนาคพรต	ง. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ
4. วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) มีรอยพระพุทธรูปจำลองและพระอุโบสถที่ชาวบ้านเรียกว่าอะไร

ก. โบสถ์เทพเจ้าสร้าง	ข. โบสถ์เทวดาสร้าง
ค. โบสถ์มนุษย์สร้าง	ง. โบสถ์พระสร้าง
5. วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา) เป็นวัดโบราณ เดิมมีชื่อว่าอะไร

ก. วัดโบสถ์	ข. วัดหลวง
ค. วัดลั่นทม	ง. วัดพิบูล
6. วัดใด สร้างเป็นรูปเรือหลวง

ก. วัดคีรีวงศ์	ข. วัดนครสวรรค์
ค. วัดจอมคีรีนาคพรต	ง. วัดป่าสิริวัฒนวิสุทธิ์ ในพระองค์ฯ

กระดาษคำตอบ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย ลงในช่อง ของคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
ลงในกระดาษคำตอบ

	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

เฉลยแบบทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 3
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. ข
2. ง
3. ก
4. ข
5. ค
6. ง
7. ง
8. ก
9. ข
10. ก

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางกรรณิการ์ หุ่นทอง
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 10 เดือน เมษายน พ.ศ. 2517
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	103/3 หมู่ 9 ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านปากดง ตำบลทุ่งทอง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2536 มัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2540 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี